

20 октобар

НЕДЕЉНИ ЛИСТ НАРОДНОГ ФРОНТА БЕОГРАДА

БРОЈ 218 ГОДИНА VI * БЕОГРАД, 21 ЈАНУАР 1949 * ИЗЛАЗИ СВАКОГ ПЕТКА * РЕКТОРА ДРАГ. ЈОВАНОВИЋА МЛУ, ТЕЛ. 20-443 * ЦЕНА БРОЈУ 2 ДИН.

М. М. Тоидзе: ПОЗИВ ВОЈЕ

ГОДИШЊИЦА Лењинове смрти

Смрт великог Лењина примила је радничка класа и сви поробљени народи широм свијета са неизмијерним болом и чврстом вјером и зајетом да ће истрајати у борби и остварити велико дјело које је Лењин започео и путеве му указао. Никада се непријатељи радног народа, непријатељи слободе и напретка човјечанства, нијесу тако злурадо, а толико узалудно, радовали као прије 25 година, када је престало да куца срце највећег човјека историје, највећег револуционара — Лењина. Никада се јасније него данас није видело колико је била радост непријатеља узалудна, а вјера и заклетва народа Совјетског Савеза и угњетених маса широм читавог свијета у погледу мисли и дјела Лењина тако чврста и тако побједоносна. Лењинове идеје не само да су продрле широм читавог свијета, него су данас постале до сада невиђена материјална сила, способна не само да онемогући нове ратне авантуре империјалиста, него и да већ до данас истргне испод јарма империјалистичког ropства и угњетавања близу једну трећину народа земљине кугле.

Величину Лењина, његов историјски значај, врло је тешко изразити. И ако би га данас изразили, он би нам се суфра чинио већим, прекутра још већим и сваким даном све већим, јер он сваки даном и расте. Он расте онако као што је расла и као што расте снага Лењиновог и Стаљиновог дјела — снага Совјетског Савеза. Он расте онако брзо и онако снажно, као што расте моћни вал револуционарне борбе широм читавог свијета, као што расту армије Мао Це Тунга и побједоносне кинеског народа, као што расту ослободилачке снаге азиских народа.

Лењин значи нову еру у историји човјечанства. Лењин је даље развио и разрадио марксизам, откривајући законитости развоја друштва у условима империјализма. Он је јасно означио путеве којима ће пролетаријат доћи до побједоносних побједа. То није било могуће Марксу и Енгелсу, јер су живјели у времену док још капитализам није био достигао своју највишу фазу развоја — империјализам. То је урадио Лењин и, уопштавајући огромно револуционарно искуство, тиме наоружао радничку класу најубојитијим оружјем у борби против класног непријатеља. С тим моћним оружјем побједили су народи Русије под руководством радничке класе и Болшевичке партије и створили моћну социјалистичку земљу — заједницу равноправних народа, највећу снагу и гаранцију будућих побједа. С тим моћним оружјем и уз помоћ Совјетског Савеза извојевали су побједоносне борбе у источној Европи и наши народи, и данас изграђују социјализам. С тим моћним оружјем, путевима које је указао Лењин, боре се и побјеђују многомилионски народи Азије.

Лењин је успио и омогућио да у периоду највећег заопштавања класних супротности одбрани марксизам од разних десних и лијевих скретања. Он се није плашио „теоретичара“ и познатих „величина“ Друге интернационале, разних опортуниста и других тајних и јавних слугу буржоазије, већ се заједно са другом Стаљином смело и упорно борио и одбранио марксизам од свих искривљавања.

Борећи се против разних искривљавања марксизма, и припремајући се за одлучни напад на империјализам, Лењин је добро опцијенио да не постоји до тада никаква организована сила која је способна да поведе пролетаријат у револуционарну борбу за свргавање буржоазије и освајање власти. Зато је Лењин, заједно са другом Стаљином, приступио стварању и створио Партију новог типа — Партију која је побједоносно повела и остварила социјалистичку револуцију у Русији изградила социјализам, Партију која данас служи као узор свим револуционарним покретима радних маса. Без Партије таквога типа не да се замислити ни једна озбиљна револуционарна покрет, не може се извојевати ни једна озбиљна побједа. По узору на Болшевичку партију, данас се изграђују све пролетерске партије и њихов успјех, зависи, поред осталог, у првом реду од тога колико су се стварно болшевицирали.

Лењин је не само указао радничкој класи на моћног савезника у поробљеним и колонијалним народима, него је тим народима отворио перспективу борбе и побједе. По Лењину и Лењинином учењу, данас се боре колонијални народи Азије и Африке, као и сви народи које је империјализам поробио или се припрема да их пороби. „Приближава се крај колонијалног ropства у азиским земљама“, почињу већ и империјалисти да признају. И у томе је огромна заслуга и величина Лењина.

Лењин је заједно са Стаљином стварао моћнога Совјетског Савеза. Совјетски Савез је најдемократичкија и најнапреднија земља на свијету. Побода социјализма у Совјетском Савезу има огроман историјски значај за цјелокупно човјечанство. Захваљујући великом Совјетском Савезу, снази и високој свијести његових народа, његовој Црвеној армији, Болшевичкој партији и другој Стаљину, спасено је човјечанство од најдирењег ropства и истребљивања. Захваљујући великом дјелу Лењина и Стаљина — Совјетском Савезу — и његовој помоћи, ослобођени су испод јарма империјализма носни милиони радних људи.

Данас, када амерички империјалисти покушавају да окупе остатке сломљеног фашизма, да мобилишу свој властити народ и друге народе за нову империјалистичку рат, Совјетски Савез — дјело Лењина и Стаљина — стоји као чврста бедица и основна руководећа снага у борби свих напредних снага свијета против ових мрачних планова. Постојање и јачање Совјетског Савеза је највећа наца и гаранција свет напредног човјечанства да ће сви напори империјалиста да поробе свијет и учине оно што није успио Хитлер, доживјети онако биједан слом какав је доживио и Хитлер претеча — сам Хитлер. И у овоме је заслуга и величина неукиг Лењина.

Зато данас сви народи који се боре против империјализма, против колонијалног и националног поробљавања и изабљивања, као и сви они који већ изграђују социјализам

Рад Другог конгреса Комунистичке партије Србије

Политички извештај ЦК КПС поднео је друг Петар Стамболић, а организациони друг Драги Стаменковић

Седамнаестог јануара отпочео је у Београду Други конгрес Комунистичке партије Србије.

Конгресу присуствују чланови Политбироа ЦК КП Југославије на челу са другом Титом, представници КП Хрватске, КП Словеније, КП Босне и Херцеговине, КП Македоније и КП Црне Горе, представници Југословенске армије и масовних организација — Народног фронта, синдиката, Народне омладине и АФЖ, као и културних и научних организација.

Политички извештај Централног комитета Комунистичке партије Србије поднео је секретар Политбироа ЦК КПС друг Петар Стамболић. Он је у свом извештају, поред осталог рекао:

„Другови и другарине, Други конгрес Комунистичке партије Србије одржава се скоро 4 године после првог оснивачког конгреса. Овај релативно кратак период времена испуњен је значајним политичким догађајима у свету и врло крупним револуционарним променама у политичком, друштвеном и културном животу наше земље.

Први конгрес КПС извршио је анализу рада партиских организација у Србији, сумирао постигнуте успехе и донео одлуке за будући рад које су оријентисале читаву нашу партијску организацију у правцу спровођења и остварења линије ЦК КПЈ у условима изградње социјализма.

Ми можемо данас рећи да је КПС углавном успешно спровео свој живот одлуке Првог конгреса КПС и да је постигла знатне успехе у свом раду. Захваљујући правилној линији ЦК КПЈ испирисаној од друга Тита и захваљујући стварној помоћи ЦК КПЈ, комунисти Србије оправдали су поверење радних маса водећи их из победе у побједу.

У времену између Првог и Другог конгреса КПС у развоју наше Комунистичке партије Југославије посебан значај има V Конгрес КПЈ. Одлуке Конгреса у којима је теоретски разра-

ђено огромно искуство наше Партије и одређена линија даље изградње социјализма у нашој земљи имају неоспорну вредност за даље јачање наше Партије и побједу социјализма у Југославији. Материјали V Конгреса претстављају неискрпан извор практичних упутстава за наш будући рад. У њима се обрађују нове форме рада, они наоружавају читаву нашу Партију и сваког појединог комунисту моћним марксистичко-лењинистичким оружјем помоћу кога ће савладати све тешкоће које им буду стајале на путу.

У току прошле године извршен је у досадашњој историји међународног радничког покрета непознат покушај разбијања наше Партије и свих тековина наше револуције од стране неких комунистичких партија. То је била велика проба снага КПЈ. Збијеност партиских редова, заснована на принципима марксизма-лењинизма, верност принципима пролетерског интернационализма, одбила је све беспринципијелне нападе, клевете и лажи просуте против наше Партије и наших народа.

Пошто је извесно промена које се настале у нашој земљи у току Народноослободилачке борбе и указале на њихов карактер друг Стамболић је у наставку реферата рекао:

„Стварање нове Југославије није погодно западним империјалистима. Они се ису мисли са тим да се Југославија читаву нашу партијску организацију у правцу спровођења и остварења линије ЦК КПЈ у условима изградње социјализма.

Са своје стране буржоазија земљи губећи битку за битком, губећи наде да ће наћи упориште у народу, очекивала је спас и помоћ споља, у интервенцији капиталистичких земаља. Ко не види ову најужу повезаност контрареволуционарних снага у земљи и настојања империјалистичких сила на задржавање развитка револуције у нашој земљи, враћања старог капиталистичког поретка — тај не може разумети политички развој наше земље после рата.

Форме политичке борбе су биле различите у појединим периодима и биле су одређене одно-

МАРШАЛ ТИТО И ЧЛАНОВИ ЦК КПЈ НА КОНГРЕСУ

сом снага непријатеља и снага народне револуције. Контрареволуција је полагала наде у оружаве банде бивших четника, њени претставници су тражили легалне политичке форме борбе а истовремено капиталистички елементи у привреди давали су отпор привредним мерама власти, спроводили саботажу на државном сектору привреде који је био у организовању.

Процес Драги Михајловићу, као и други подаци, који су већ објављени, показали су да четници нису случајно остали у Југославији, а да се не покушује заједно са Немцима са којима су се били почели повлачити, Њима је саветовано да се врате у Србију и да „сачекају даље догађаје“. Тада, на крају рата, када су Немци бежали из Србије, 1945 године, створен је четнички главни штаб за Србију. Све ово учињено је са циљем да се покуша изазвати грађански рат у нашој земљи и припреми терен за мешање у унутрашње ствари у Југославији. Непријатељ је рачунао да ће моћи да нађе најбољи ослонац у Србији.

Показало се да рачуни непријатеља нису били добри, да се претварно у српској нацистичкој

ће наћи подршку у српском народу. Међу одметницима био је велики број ратних аличинаца а такође и извесан број заведених људи — највише сељака којима је амнестијом дата могућност да се врате кући. У току 1945 године број одметника је преполовљен, а спробоја 1946 године највећи део преосталих банди је ликвидирао или се предао. Тада већ нико није могао више рачунати на њих као на некакав војнички или политички фактор. У пролеће 1946 године ликвидирао је штаб за Србију и ухавањен је и сам Драга Михајловић.

Буржоазија је покушала да се организује против тековина народноослободилачке борбе, против даљег развијања народне револуције. У Србији је покушала да то учини преко Милана Грола, Ауторитет Народних фронта је, нашој Партији масама, јединство маса, чврстину народне власти близу су такви да Грол није могао повести отворену, фронталну борбу. Пошло се линијом „силање воде у Титово вино“, развођавањем и копчањем револуционарног ра-

(Наставак на другој страни)

(Наставак на другој страни)

РАД ДРУГОГ КОНГРЕСА КП СРБИЈЕ

(Наставак
са прве стране)

Витка. На речима Грол је био да „исте“ циљеве за које и Народни фронт, али се није сла- го ваводило са „пронетуром“, како је он говорио, са брашном којом се остварују ти циљеви. Но, по сваком питању када се конкретно решавало, Грол је мо- рао обухити одору адвоката вели- кокрпске буржоазије и бранити њене интересе.

Као по команди, окупило се око Грола преко ноћи све што је остало од разбјених буржо- аских партија: бивши јерезови и јенесовци, сарадници окупато- ра и ратни добитници, бивши банкар и капиталист, шпеку- ланти и страни шпијуни, адвокати и политичке перјанице бивших режима, на селу — у првом ре- ду — кулаци, — сви су они од- мах постали „демократи“ Мила- на Грола.

Други адвокат остатака раз- бјене буржоазије био је Драго- љуб Јовановић у кога је пола- гала велике наде и домаћа и страна реакција. Тактика Драго- љуба Јовановића по форми се разликовала од тактике коју је имао група Грола. Драгољуб Јовановић се формално изјасио на чак и ушао у Народни фронт. Али он никада није, без обзи- ра на разне изјаве које је да- вао, био за програм Народог фронта, тј. није био за политику равноправности народа Југосла- вије, за ограничавање и потиски- вање капиталистичких елемената у граду и на селу, за јачање народне власти. Он је био вели- ки противник изградње социјали- зма у Југославији. У спољној политици он је био против чвр- стих и свестраних односа са СССР-ом и тражио је „пријате- љство“ Југославије са запад- ним демократијама, односно са- падним империјалистима. У еку- штини, дакле, Д. Јовановић је тражио исто што и Грол, одно- сно он је био експонент велико- српске буржоазије, он је свим силама настојао да се врати „старо“.

Још давно пре рата, великокр- ска буржоазија одредила је Дра- гољубу Јовановићу и његовој групи улогу своје резерве за бор- бу против напредних снага у на- шој земљи. Сада је дошло време да се ова „резерва“ без икаквих резерви стави у покрет. И Јова- новић је то учинио.

Он није могао остати у На- родном фронту јер је спадао у ред оних буржоаских и ситно- буржоаских политичара, које је извршио и борба наших народа прегазила, које народ склања са- њу да би могао да изграђује своју срећнију будућност. И Јо- вановић као и остали поражени

и од народа осуђени и прогна- ни „политичари“ морао је да за- врши своју политичку каријеру као страни шпијун.

Карактеристично је да су не- ки други бивши политичари по- кушали да се у Народном фрон- ту окупе око Драгољуба Јова- новића. Али баш зато, што На- родни фронт није створен на бази коалиције странака, што ни- је створен за зеленим столом, већ у борби, у којој је искова- но јединство радног народа, ова- кви људи нису му могли нанети штете, били су откривени и избачени из Народог фронта.

Тако су разбјени покушаји буржоазије да се организује и нађе платформу са којом би мо- гла рачунати на подршку маса. Свака таква платформа логично је била уперена против социјали- стичког развика наше земље и основних тековина револуције. Но то никако не значи да је тиме нестала или изгубила основе да постоји непријатељска делатност.

Непријатељ је схватио какав огроман значај има Петогодишњи план за изградњу социјализма, колико он угрожава све наде ка- пителистичких елемената и как- ву опасност претставља за њих- ове интересе. Отуда је појмио- во што се политичка битка, по- сле доношења плана, почела од- вијати на линији борбе за план и против плана.

Заостравање класне борбе из- ражава се и у појачаном отпо- ру капиталистичких елемената на селу. Они се одупиру при- вредним мерама власти, покуша- вају да компромутију органе на- родне власти, хушкају против земљорадничких задруга и на- стоје да их раздију, они су про- носници разноврсних алармантних вести на селу. У 1947 години би- ло је случајева да су шпекулан- ски и капиталистички елементи уништавали жито да га не би предали држави.

Даљи облик делатности непри- јатеља јесте и привредна сабо- тажа. Многи од људи из редова буржоазије увек су се у наш државни и привредни апа- рат. Било би погрешно и опасно живети у схватању да су сви они положили оружје „помир- ње са са новим стањем“. Досада- шње искуство је показало да је део тих људи радио несвесно, да су се неки бавили саботажом, да су се неки од њих стављали у службу страних империјали- стичких држава итд. Многи од њих готови су да саботерским мерама коче развика наше зе- мље.

Као што се види политичка борба у Србији, после рата во- дила се против унутрашњег непријатеља — буржоаских оста- така и империјалистичког и анти- демократског тabora на челу са англо — америчким империјали- змом.

рерода у ликвидирању хегемо- нистичке великокрпске буржо- азије као носиоца упрствљава о- сталих народа. Истичући правдо- стиву линије КПЈ по национал- ном питању, друг Стамболић се задржава на чињеници да се не- пријатељи народне власти нису мирили са тим.

Даље је друг Стамболић го- ворно о задацима КП Србије у циљу остварења национал- них права свих националних мањина на територији НР Ср- бије, о положају мањина у бившој Југославији и конста- товао да се пред Партијом поставио задатак да поведе одлучну борбу за братство и јединство српског народа и осталих националних мањина, на је рекао:

Због посебног развика и ра- ди обезбеђења права национал- них мањина створене су унут- тар Републике Србије, Ауто- номна покрајина Војводина и Аутономна област Косова и Метохије. Права националних мањина загарантована су Уста- вом ФНРЈ, Уставом НР Србије и статутима Покрајине и Об- ласти.

Отварањем школа на језицима националних мањина створени су услови за културни развика националних мањина. На Косову и Метохији данас има 786 оде- љева основних школа на шиптарском језику са 65.000 учени- ка, док је 1945/46 године основ- ну школу похађало само 23.615 шиптарске деце; 20 гимназија и прогимназија и једна учитељска школа. У Војводини има 660 оде- љева основних школа на мађар

ском језику са 30.288 ученика, а такође постоје школе и за дру- ге националне мањине.

У НР Србији данас излази 25 листава и 10 часописа на језицима националних мањина, од чега 5 на шиптарском. Шта то значи за културни развика Шиптара може да се схвати кад се упореди са чињеницом да је 99 од сто Шиптара првих дана после ослобођења било непис- мено.

На Косову и Метохији у ад- министрацију је уведен шиптар- ски језик.

Ликвидирани су феудални о- стаци на Косову и Метохији, ре- шено аграрно питање. У Војво- дини сиромашни сељаци из на- ционалних мањина добили су зе- мљу из аграрног фонда.

Само у овој години инвестира се у пољопривреду на Косову и Метохији око 300 милиона ди- нара.

Поседна пажња поклања се уз издавају партиских и државних књижевних изрезова националних мањина.

Но било би погрешно мислити да ту нема више шта да се ради, да ће сам собом Петогодишњи план коначно скинути са днев- ног реда сва питања. Наша пар- тиска организација и надале мо- ра бити будна према свим поја- вама, које имају макар признак шовинизма схватања прошло- сти, буржоаског национализма и потцењивања других народа.

Борба за спровођење линије Партије на селу

љених села у Србији држава је дала 744.430.309 динара. Овом помоћи уз пуно залагање Народ ног фронта и народних власти на терену обновљена су погоре- ла газдинства.

У овом периоду политика Пар- тије се састојала у сталном гра- ничавању и потискивању капи- талиста на селу, у заштити рад- ног сељаштва од њихове експо- атације.

У оваквој нашој политици ми смо наишли на отпор кулака. Тај отпор се појачао нарочито у 1946 и 1947 години и узимао је различите облике. Они су бацају жито, присипали га, кри- ли да га не би предали држави. Они су нападали на органе вла- сти. Они су користили слабост неких органа власти а тамо где су имали утицаја у народним одборима систематски су сабо- тирали сваки рад на правилном спровођењу откупа.

Партија је предузела енергич- не мере да би сломила овај от- пор. Очишћени су из Партије колебљиви и опортunistички елементи, избачени колебљиви и прокулачки елементи из народ- них одбора. Увршћених Партије и мобилизациони сиромаш- них и средњих сељака, Партија је сломила отпор и план откупа је извршен.

После рата ликвидирани је стари порески систем, који је фаво- ризирао кулака и заведен нови, који је пореске терете пре- бацавао на богате сељаке.

У 1948 години 18,1 од сто бо- гатих домаћинства платило је 71,47 од сто пореза на дохо- дак.

Износени резултате који су постигнути у задругарству друг Стамболић је рекао:

„Број задруга је порастао: у 1945 години било је у НР Ср- бији око 1.900 задруга са 300.000 чланова, 1948 године 3.467 са 1.440.374 члана.“

Велики део индустријске робе сељаци су добили преко задруга. У 1946 години задруге су на- бавиле и продале индустријски производа у вредности 586 мили- она, а у 1947 години 1.473.007.800 динара. Ови подаци говоре да је нарастао удео задруга у промету робе што је резултат општег привредног развика и потиски- вања приватног сектора у трговини.

У прошлој години пришли смо реорганизацији набавно-продај- них задруга ка вишој форми — у задруге општег типа, које ће на себе примити поред трговине и унапређење пољопривредне про- изводње.

Ову реорганизацију прихватиле су масе радног сељаштва, док су кулаци развукли жестоку бор- бу против реорганизације.

Многе задруге постигле су видне успехе. Основано је 858 задружних економија и 871 пољопривредна станица, низ задру- жних радионица. Влада НР Ср- бије дала је задругама из др- жавног фонда 70.000 ха земље. Показало се да задруге могу да играју врло велику улогу у уна- пређењу пољопривреде, у снаб- девању задруга добрим семе- ном, набавци машина приподне стоке итд. да могу пружити ве- лику помоћ сељацима у унапређе- њу њиховог газдинства.

Друг Петар Стамболић

У наставаку свог реферата друг Стамболић је, поред оста- ног, рекао:

„Одмах после рата извршена је аграрна реформа. Одузета је земља велеседницима, који су и пре рата били ослонац свих реакционарних и противнароднародних режима, а у току рата у огромној већини сарађивали са окупатором. Ликвидирани су капиталистички и полуфеудални односи на том подручју. За Ср- бију је нарочито било каракте- ристично да су капиталисти у граду — најчешће трговци, пре- ко дугова и на друге начине уз- имали земљу од сељака — те су они у својим рукама држали готово у свим крајевима, стоти- не и хиљаде хектара најбоље зе- мље.“

Даље, ограничени су капита- листички, кулачки елементи на селу одузимањем земље. На о- снову републичког закона о а- грарној реформи богаташ сељаци остављени су од 20—35 ха обрадне земље. Практично у Србији остављен је само могућ по закону минимум од 20 ха.

Подељена је земља сиромаш- ним сељацима, који су раније обрађивали туђу земљу. Поде- ља земље извршена је на демо- кратски начин уз активно учеш- ће аграрних интересената на њиховим конференцијама. По- ред тога створен је јак социјали- стички сектор у пољопривре- ди на бази земље из аграрног фонда. У НР Србији је одузето 710.394 ха од народних непри- јатеља, велеседника, банака, цркве, богатих сељака, неземљо- радника, 58.503 породице добиле су земљу из аграрног фонда. У врло кратком року извршена је колонизација у Војводини.

Пружена је ефикасна помоћ сељацима чије је земље попа- лио окупатор. За обнову попа-

ких земаља. Економске везе из- међу наше земље, која изграђује социјализам, и осталих зе- маља које такође изграђују со- цијализам, а нарочито са СССР, где је већ изграђено социјали- стичко друштво морају да имају сасвим други карактер него еко- номске везе са капиталистичким светом. Наша Партија је ради- ла на томе да се економски од- нос између социјалистичких зе- маља поставе на социјалистичку основу. До тога није дошло, не нашој кривицом.

Због свега тога, наша земља морала је да повећа трговачке односе са оном земљама које су могле да нам испоруче материјал потребан за наш Пе- тогодишњи план. И за то нема нико права да нас напада! Ми ходемо да остваримо наш Пе- тогодишњи план, ходемо да изгра- димо социјализам у нашој зе- мљи.

У наставаку реферата друг Стамболић је говорио о пости- гнутим резултатима на пољу просвете, науке и културе у Народној Републици Србији — такође и о штетним и испаква- да у Србији данас излази 120 листава и часописа.

Прелазећи затим на предвод- ничку улогу Партије и значај сељаштва њених делова, друг Стамболић је рекао:

Партија је из својих редова чистила колебљиве, опортунис- те, све оне, који нису могли ићи са Партијом у бити за из- градњу социјализма. Избацива- њем из Партије оваких елемен- ата Партија је искривила своје јединство. Јединство Партије није никаква абстракција, оно је засновано на правилности ли- није Партије и борби за њено спровођење — а та линија је да- ље развијала народне револуци- је и изградња социјализма. От- tud је разумљиво што су остали без резултата сви напади на на- шу Партију од стране неких ко- мунистичких партија.

Из рата партиска организаци- ја Србије изишла је са чврстим и прекаленим, али релативно малим бројем чланова Партије. Број чланова Партије није одго- варао политичком утицају који је имала Партија Ван Партије било је хиљаде људи, који су били спремни да дају све одесе- бе за интересе Партије и наро- да. У претеклом периоду, за које подносимо извештај, парти- ска организација у Србији по- расла је од 26.000 у мају 1945 године на 163.000 у децембру 1948 године (аплауз). Створене су партиске организације у свим великим предузећима у већини села, у установама Партиска организација се проширила код националних мањина где је после рата била доста малоброј- на.

У даљој изградњи Партије важан задатак је помоћ основ- ним партиским организацијама, подизање квалитета рада основ- не организације, политичко спровођење у живот Статута Партије, руковођење месним орга- низацијама Партије, развијање форми рада на политичком прои- водње у предузећима, развија- њем пољопривреде и задругар- ства на селу, рационализација рада и борба са бюрократијом у установама.

Друг Стамболић је потем говорио о значају идеолошко- политичког васпитања чланова Партије и о квалитету рада:

Констатујући успехе које смо постигли у овом периоду, ми комунисти Србије данас смо свесни тешкоћа, које стоје пред нама и спремни смо да још одлучније приђемо реша- вању ових задатака који не- посредно стоје пред нама (а- плауз).

Другови и другарице, кад смо сенили наше успехе нас, комунисте није никад обуздало осећање самозадовољства и вртоглавица од успеха. Ми смо свесни крупних задатака и тешкоћа које стоје пред нама. Ми комунисти Србије, и на о- снову тога што смо постигли, можемо данас слободно дати реч да ћемо борити се за спро- вођење у живот линије Партије извршити наш дуг према наро- ду и завет према нашој Партији.

(Дуготрајан аплауз и сканди- рање „Тито, Партија!“)

ЖИВЕО ДРУГИ КОНГРЕС КП СРБИЈЕ! (Аплауз)

ЖИВЕЛА КОМУНИСТИЧКА ПАРТИЈА СРБИЈЕ! (Аплауз)

ЖИВЕЛА КОМУНИСТИЧКА ПАРТИЈА ЈУГОСЛАВИЈЕ! (А- плауз)

ЖИВЕО ЦЕНТРАЛНИ КО- МИТЕТ КП ЈУГОСЛАВИЈЕ! (Аплауз)

ЖИВЕО ГЕНЕРАЛНИ СЕ- КРЕТАР ПАРТИЈЕ ДРУГ ЈО- СИП БРОЗ ТИТО! (Сви делегати устају бурно скандирају: „Тито — ЦК“, „Херој Тито — Ми смо Титови — Тито је наш!“)

Изградња народне власти

Затим је друг Петар Стамбо- лић прешао на питање народне власти па је рекао:

„Први конгрес је истакао ва- жност борбе за правилно фун- ционисање органа власти као форме преко које се наша Партија, као руководећа снага у држави, повезује са широким ма- сама радног народа.“

У овоме ми смо постигли круп- не успехе.

Извршен је избор свих органа власти од савезних, републич- ких, среских и месних у првим данима после ослобођења. После извршених избора у МНО је до- лазило до честих промена и те промене су вршене на захтев на- рода, или по одлуци виших ор- гана, у случајевима када су у- тврђене неправилности у раду одбора. Те промене вршене су нарочито у времену општински су коба са капиталистичким и шпе- кулантским елементима, који су понекад залазили своје заштит- нике у тим органима власти. Пар- тија је водила упорну и непо- штедну борбу за чистоту органа народне власти, за развијање де- мократије у раду народних од- бора, за учешће маса у решава- њу питања власти, Партија је оријентисала органе народне вла- сти да воде бригу, решавају сва питања од животног интереса за народне масе, као и на упор- нос у извршавању општедржав- них задатака. Партија је васпи- тавала комунисте и вапартијеце у органима власти, и упућивала на правилну примену принуде према непријатељу и метода у- беђивања према радним масама. На изборима за месне и среске органе власти 1947 године у на- родне одборе су избрани чланови Партије и чланови Народог фронта, који су своју олаоност народу и новој држави посведо- чили својим залагањем на реша- вању најважнијих питања у ин- тересу народних маса. У народ- не одборе на овим изборима из- абрано је у нашој републици 50.056 народних претставника.“

Анализирајући рад на органи- зовању апарата народне власти друг Стамболић је истакао да је нашла Партија у периоду изград-

ње социјализма постигла добре резултате. Затим је истакао:

„Но сви ови успеси не значе да су на сектору организације власти решена сва питања.“

ЦК је на том сектору насто- јао да отклони многе слабости, али неке од њих ни данас нису решене

Код многих руководилаца по- стоји неправилна тенденција за безграничним повећањем држав- ног апарата. Ти руководиоци ко- ће да слаб квалитет рада надо- кнаде непотребним повећањем броја људи, што је сасвим по- грешно.

Поред тога потребна је упорна и систематска борба за подизање стручности и радне способности службеника.

Затим је друг Стамболић иста- као потребу усавршавања мето- да рада и контроле извршавања задатака.

Говорећи о систему руковође- ња и потреби још боље унутра- шње организације рада по уста- новима и предузећима он је да- ље рекао:

Код среских и градских народ- них одбора још увек не задово- љава систем руковођења. Ако се пред њих постави питање отку- па, алфаветских тежача, онда они покреху читав а- парат из свих повереништава на решавање тога задатка. Разумљиво је да због тога остали по- словни тине, да се проблеми наго- милавају и да их оиди решавају са закашњењем или под те- шким условима.

У претеклом периоду од осло- бођења Партија се борила за ор- ганизацију месних одбора, за о- способљавање кадра у месним одборима, правилност и закони- тост у раду, за отклањање греш- шака које иако на изглед ситне врло често имају тешке после- дице, за чишћење месних народ- них одбора од непријатеља и шпекуланата, бивших политичких кортежа и корумпираног апарата старих општина.

Говорећи о борби Партије за даље јачање братства и једин- ства, друг Стамболић је рекао да је народна револуција ре- шила национално питање у Ју- гославији непако улогу одреког

Извештај о организационом стању КП Србије

Извештај о организационом стању КПС поднео је друг Драги Стаменковић. Он је између осталог рекао:

Другови и другарице,

Извештај о организационом партијском раду, који подносим у име ЦК КПС обухвата период од Првог оснивачког конгреса КПС до данас. Овај период обухвата борбу наше Партије за очување и даље развијање тековина Народно-ослободилачке борбе, за учвршћење народне власти, јачање јединства радних маса, за обнову ратом опустошене земље и за изградњу социјализма обухвата борбу Партије за ликвидацију капиталистичких елемената у граду и ограничавање капиталистичких елемената на селу.

Сумирајући пређени пут у овом периоду ми можемо смело рећи да смо постигли огромне успехе. Те успехе смо постигли захваљујући, пре свега, правилној политичкој линији наше Партије, коју је дао ЦК КПЈ на челу са другом Титом, (одушевљени аплауз) а коју је спровела наша Партија уз сталну помоћ ЦК КПЈ. Те успехе смо постигли захваљујући јединству наше Партије, њеној организационој чврстини, њеној повезаности са радним масама и њеном политичком утицају, захваљујући несеквичном залагању и пожртвовању чланова Партије. Најзад, те успехе смо постигли захваљујући политичком јединству радних маса — радника, радног сељаштва, омладине и народне интелигенције, њиховом радном покрету и спремности да под руководством наше Партије савладају све тешкоће у изградњи социјализма.

Говорећи о јачању Партије у току борбе за обнову и социјалистичку изградњу земље друг Стаменковић је наставио:

„Од Првог конгреса до данас Комунистичка партија Србије порасла је по броју чланова за око 7 пута. Маја 1945 године наша партијска организација бројала је 24.194 члана, а крајем децембра 1948 године она броји 167.025 чланова. Овај пораст је резултат разарања народне револуције и огромног подизања свести наших радних људи, резултат огромног утицаја наше Партије.

Код примања нових чланова ми смо доследно спроводили лењинистички принцип издвајања партијских чланова у Партију, обезбеђујући чврстину и јединство партијских организација.

Знатно је раширена мрежа основних партијских организација. У време Првог конгреса имали смо око 2.000 основних партијских организација, а данас имамо 10.149 основних партијских организација. Ово је крупан успех наше Партије. Чињеница да данас у свим предузећима постоје партијске организације, осим у незначителном броју предузећа и то већином локалног значаја, да на територији сваког месног народног одбора имамо основне партијске организације, и да су оне већином врло бројне, има огроман значај за правилно спровођење линије Партије. Разграната мрежа партијских организација на свим местима где се води борба за социјализам игра важну улогу у повезивању Партије са масама и у мобилизацији радних маса за изградњу социјализма.

Крајем децембра 1948 године социјални састав наше Партије изгледао је овако: од укупног броја чланова Партије је радника има 26%, сељака 50%, интелектуалаца 19% и осталих занимања 5 од сто.

Затим је друг Стаменковић наставио:

„Национални састав наше партијске организације углавном је задовољавајући. Регуларисање националног састава Партије је у нераздвојивој вези са правилним решењем националног питања у нашој земљи, са правилном политиком наше Партије према националним мањинама, које су доста бројне у нашој Републици.

У Аутономној Косовско-метохијској области број Шинтара у Партији данас износи 49,5 посто од укупног броја чланова Партије, док је 1945 године било 30,2 по сто. Ово представља не само крупан успех организационог рада Партије на Косову и Метохији, већ и гаранцију за даље развијање братства Срба и Шинтара, за напредак читаве области.

У Војводини су, углавном, савладане слабости секташтва према мањинама. Број

Мађара у Партији се повећао 4 пута, а слично се повећао и код других мањина. Но, пред друговима у Војводини остаје задатак да појачају Партију из редова Мађара и других мањина, нарочито радника, који се пре дано залажу на послу и олази су Партији. Бројно јачање Партије из редова националних мањина је један од важних услова за успешну борбу против шовинизма који има свој корен у капиталистичким остацима у нашој земљи.

Затим је друг Стаменковић истакао неколико проблема у раду основних партијских организација: проблем правилног функционисања и правилне расподеле рада у основним партијским организацијама, чињеницу да број неких основних организација још нису направили правилну садржинску размену да један део основних партијских организација претреса на својим састанцима само ова питања на која указује партијско руководство, питања активност утицаја сваког члана Партије у животу његове основне партијске организације. У овом излагању друг Стаменковић је говорио о неким питањима рада среских и градских комитета, о неким проблемима у раду ЦК, па је наставио:

„Наше партијске организације морају да схвате критику и самокритику као саставни део своја рада. Критика и самокритика је мачице одрживости за васпитања нашег партијског чланства, за борбу против свих неповољности и грешака. За развијање здравих комунистичких односа између чланова Партије, за учвршћење партијске дисциплине и јединства Партије. Зато партијске организације и њихове тежебе да развијају здраву критику и самокритику и да настоје да спрече извесне слабости које су се код појединих организација у том погледу јављале.

Руководила улога партијске организације у раду масовних организација, у Народној fronti, синдикату, Народној омладини АФЖ и другим друштвеним организацијама и удружењима у овом периоду је учвршћена. ЦК и партијске организације су непрекидно посећивали људску партију правилном руководењу Партије тим организацијама. Масовне организације су оне попуте преко којих Партија мобилише масе на савладавању свих тешкоћа и извршењу задатака. Због тога је наша Партија непрекидно развијала радних организација и поклањала им велику пажњу у њиховом организационом јачању и учвршћивању. У томе су постигли знатни резултати али има још увек код појединих организација недостатака и слабости. У првом реду неке партијске организације нису довољно обједињавале рад масовних организација и нису их увек правовремено усмеравале на решавање актуелних политичких и привредних задатака.

Исто тако, извесне партијске организације нису повремено детаљније анализирале рад појединих масовних организација и доносиле такве одлуке које би им указивале на главне слабости и задатке у одређеном периоду, већ су о њима дискутовали узгред и уз друга питања.

У даљем излагању друг Стаменковић је изнео велике успехе које су под руководством Партије постигле масовне организације и продрале:

„У политичком раду са радним масама наша Партија је постигла у досадашњем периоду крупне резултате. Снага наше Партије лежи у њеној чврстој повезаности са масама. Досадашње искуство наше Партије потврђује да нема таквих задатака, да нема препрека и тешкоћа које нису у стању да савладају наше партијске организације ако знају правилно да објасне масама циљ и значај задатака. Ово испостају из вида неке наше партијске организације и у томе лежи главни узрок неким озбиљним слабостима у њиховом раду.

Пре свега, код извесних основних партијских организација, па и код неких среских и градских партијских комитета, често се налази на схватање да се политички рад са масама састоји само у упознавању маса са међународним и унутрашњим политичким догађајима. Разуме се да такво схватање није правилно и да оно сужава смисао политичког рада. У суштини, политички рад мора да буде везан за свакодневне задатке које наша партијска организација спроводи и да их партијско организација зна да повеже са перспективном изградњом социјализма у нашој земљи.

У нашој партијској организацији има 166 среских градских и рејонских комитета са укупно

3367 чланова. Од тога радници чине 370/100, сељаци (спромани и средњи) 350/100, интелектуалци 16,50/100 и 11,50/100 остали (разна занимања). Просечан партијски стаж чланова среских и градских комитета износи 3,6 године; од тога оних који су постали чланови Партије заједно од краја 1944 године има 43,70/100, док су остали чланови Партије из 1945 год., 1946 г., 1947 год а из 1948 године 1,90/100. Један део чланова среских комитета који су постали чланови Партије у овим годинама били су чланови СКОЈ-а више година у току рата и осле ослобођења. Просечан партијски стаж чланова било среских и градских комитета износи 4,2 године, а просечан партијски стаж секретара и организационих секретара износи 5,5 година. Кроз Народноослободилачку борбу, прошло је од укупног броја чланова среских и градских комитета 67,70/100.

Комунистичка партија Србије издигла је из својих редова и врло велики број добрих руководилаца у органе државне управе, у привреду и у масовним организацијама. Хиљаде чланова Партије оспособило се у вези од Првог до Другог конгреса КПС, да руководи да до број рали у области привреде и у државним органима.

Партија је преко државних и задружних органа организовала низ курсева за оспособљавање нових нижих и средњих кадрова потребних привредним предузећима, задружним и државним установама. Кроз те курсеве прошло је преко 30.000 људи. Од овог броја више од 500/100 оспособљено је за социјалистичку трговину. Затим је кроз оне курсеве прошло још око 13.000 лица која су већ вписале на у привредним предузећима и државним органима.

Истичући значај идеолошко-политичког рада друг Стаменковић је по овом питању казано:

„Ради идеолошког и политичког васпитања партијских кадрова ЦК КПС је организовао тромесечну партијску школу и једно-годишњу средњу партијску школу, а поред тога постоје још три партијске школе: при Главном комитету Београда, при ПК-у за Војводину и при Областном комитету за Косово и Метохију. Тромесечне партијске школе свршиле су 1234 члана Партије, а средњу партијску школу завршило је или ускоро завршава 426 чланова Партије. Такође је из наше партијске организације завршило са успехом 25 чланова Партије Вишу партијску школу при ЦК КПЈ и сада се налази на додвојичкој партијској школи при ЦК КПЈ 57 другова. Године 1947 ЦК КПС по директиви ЦК КПЈ, установио је дописну школу са истим програмом као и на тромесечној школи коју је са успехом завршило 1650 другова. Промле године усудањена је при ЦК КПС средња дописна партијска школа са истим програмом као код средње једногодишње партијске школе на коју се уписало 2265 другова. Поред тога, на јву дописну партијску школу уписало се 4966 чланова Партије. При среским и градским комитетима одржавају се 15-дневни курсеве за секретаре основних партијских организација; те курсеве завршило је 4.435 другова. Те школе и курсеве су огромно помогли знатном броју наших другова да повећају своје знање из марксизма-лењинизма, да политичку ниво своје политичке и идеолошке изградње.

Од почетка рада вечерњих партијских курсева, до сада је те курсеве са успехом завршило преко 35.000 чланова Партије, а само у току 1948 године одржано је 580 семинара на којима су била обухваћена 23.902 члана Партије, радилца у кружоцима (везујућајући кружоке састављене од другова који рале на вечерњим партијским курсевима) око 30.000 чланова Партије, одржано 6.318 предавања за партијско

на којима је укупно присуствовало 130.000 чланова Партије. После тога друг Стаменковић је говорио о раду Контролно-финансијског одељења ЦК КПС, па је наставио:

Другови, делегати, Све успехе које је наша Партија постигла руководећи народном револуцијом и изградњом социјализма — могла је постићи само захваљујући јединству својих редова и одлучној борби против и најмањег опортунизма, против и најмањег опортунизма у одлучној борби за довршење народне револуције. Јединство наше Партије ковало се у дугогодишњој борби против капитализма и његових диктаторских режима, у борби против фашистичког и троцкистичког режима да се још више ојача у оружаном устанку против фашистичког окупатора — Народноослободилачком рату, изградњив социјализам и борби против империјалистичких покушаја новог рата.

Јасно је, да овако јединство марксистичко-лењинистичке Партије исковано у револуционарној, победоносној борби није могло бити ни за тренутак поколебано, а камели нарушено просто одлуком неких других партија. Ако икакви трагови ма какве забуне данас постоје, они постоје само у вези са тим зашто се до дешава у међународном радничком покрету, откуда СКП (б) на челу напада против наше Партије, која се доследније од и једне друге учила од большевика револуционарвој борби, откуда да се за ту револуцију везују код нас само поједини фракционаши, малодушници, па чак и ко зна све чији шпивици или као на Пољопривредном факултету поклоник краља Петра, а писци резолуције се поносе таквима као својом заставом.

У нашим партијским организацијама, као и у читавој КПЈ још пре Петог конгреса КПЈ читава наша Комунистичка партија Ср-

бије одбила је резолуцију Информбироа. Јединство Партије поново је дошло до пуног израза на Петом конгресу КПЈ и Партија се још чвршће збила око ЦК КПЈ на челу са другом Титом.

Мора се признати да су нас писци резолуције ставили пред тежак испит, јер као што знате резолуцију су потписали комунисти према којима смо ми у редовима наше Партије, годинима неговали љубав, негујући и преко тога дух пролетерског интернационализма. Али нама није било тешко положити тај испит, јер смо прошли кроз школу изградње Партије, на принципима марксизма — лењинизма, кроз школу револуционарних борби у којој су сви чланови Партије врло добро научили да чувају јединство Партије, као зеницу ока. (Аплауз.)

Под руководством Централног комитета КПЈ, на челу са другом Титом, чврсто збиени око њега, ми ћемо наставити дело изградње социјализма, до коначне победе.

Друг Стаменковић је затим на бројне организационе задатке КП Србије и на крају рекао:

Другови делегати, сигурно ће наша партијска организација испунити ове задатке исто као што је испунила и задатке који су се досад пред њу поставили. (Аплауз.) Под вођством славног ЦК КПЈ и другог Тита Комунистичка партија Србије ће у идущем периоду постићи још веће успехе и победе у борби за изградњу социјализма у нашој државини. (Аплауз.)

Живела КПЈ, надањивач и организатори борбе за победу социјализма у ФНРЈ!

— Живела! (Аплауз).

— Живео ЦК КПЈ на челу са другом Титом!

Узваци: Живео! Дуго скандираше: „Херој Тито“. Сви делегати устају и дуготрајно скандирају: „Ми смо Титови, Тито је наш“.

Говор друга Александра Ранковића

У дискусији о политичком и организационом извештају Централног комитета Комунистичке партије Србије говорио је и друг Александар Ранковић. У свом говору друг Ранковић је рекао:

Другови и другарице,

Други конгрес КП Србије несумњиво има велики значај не само за даљи рад и развој партијске организације у Србији, Војводини, Косову и Метохији, него исто тако и за читаву нашу Партију. После скоро пуних седам месеци од Петог конгреса КПЈ и после две године успешног извршавања Петогодишњег плана, ми смо данас у могућности да отворено говоримо о свим нашим успесима и неуспесима, о грешкама и слабостима које су се испољиле у раду наших партијских руководства и организација. Овај Конгрес, као што је постављено и у реферату друга Стаменића, треба да протекне у праву извлачења поука из досадашњег рада, како би се на основу њих могло конкретизовати и још успешније спровести историјске одлуке Петог конгреса КПЈ. Полажући пред својим чланством, пред читавом радничком класом и свим радним људима, рачун о раду КП Србије, задатак је овог Конгреса да до несе и одлуке којима ће дати нови потстрек за мобилизацију комуниста и свих трудбеника да велике напоре у социјалистичкој изградњи наше заједничке домовине. То ће бити још један допринос више у општој борби која се води широм наше земље за испуњавање Петогодишњег плана, који данас претставља најважнији задатак наше Партије је. (Аплауз.) Тако схватити рад Конгреса и наше задатке, значи доградити победу, извојевати једну од највећих битака на путу изградње наше земље, јачања њене економске и одбранбене моћи — гаранције очувања тековина наше народне револуције.

Ако се данас, у овом великом подухвату наших народа наје — ту и тамо — по којој ко лељивач који шири неверовање у остварење нашег Плана, знајте да је то непријатељ наше Југославије, без обзира е каквих позиција он настане и како и иза кога се сакрива. (Аплауз.) Нема сумње, другови и другарице, да је свиња нама јасно пред каквим се крупним задацима налази наша Партија. Али ми смо васпитани у Партији да за комунисте нема несавладивих задатака, без обзира на тешкоће и препреке које искршавају на путу њиховог извршавања. (Аплауз.) Наша Парти-

ја је могла постати ковачница револуционарних и безгранично оданих кадрова само зато што је пред њих постављала реалне задатке, управо оне задатке који су на одређеној етапи борбе одговарали датим условима и могућностима њиховог остварења. Па ипак, ми се не заносимо чињеницама, да у нашим редовима нема и данас разних колебљиваца и опортуниста, тј. таквих људи који нису спремни да иду до краја и у корак с Партијом. То свакако није случајна појава, јер кад таквих појава не би било данас иди кад би се оне присисивале неком случају, онда би то, несумњиво, било природно за развој једне револуционарне партије, као што је то наша. Да анализирамо само у општим цртама ту малобројну јединицу капитуланата и разноразних сумтљиваца, који су искористили разбизјањку револуцију Информационог бироа у намери да први пут у своје животе и они постану некако принципални људи. (У љубравни смењ.) Ја нећу овде да их помињем појединачно, јер је та врста људи свима нама, мање или више позната, а њима сте се сусретали или раније или у последње — тако звано „њихово време“. Тешко је с једном формулацијом обухватити све те разноразне елементе, људе с посебним личним интересима у радничком покрету, различитих „схватања“ и прошлости. Али читав њихов развојни пут, као и њихово садашње држање и наступање намеће једну основну карактеристику, наиме, то су они остаци опортунизма у Партији, нездравих и Партији туђих елемената који су капитулирали пред историјским задацима и тешкоћама изградње социјализма у нашој земљи.

Ако погледамо историју наше Партије, а нарочито партијске организације у Србији, видећемо да су опортунистички елементи своје капитуланство увек испољавали у најодлучнијим класним сукобима с капиталистичком класом. Ту појаву скоро редовно је пратила и фракционашка борба која је у прошлости штетно утицала на развој Партије, њено организационо и политичко учвршћивање у масама. Где су извори тим појавама? Услед знатног утицаја социјал-демократске идеологије у радничком покрету и социјал-демократских схватања организационих принципа изградње Партије, створиле су се велике могућности да у Партију, одмах после њеног формирања, убу разни грађански и ситнобуржојски елементи. На тај начин буржојска идеологија и буржојска схватања по изгра-

даном питању, сељачком питању као и по низу других питања, не само да су донесена као наслеђе прошлости, него су се и даље подржавала нарочито у руководству Партије и тако постављала све више кочница даљег револуционарног развоја радничког покрета. Тадања руководства нису у изградњи Партије доследно полагала, нити су као таква могла полазити од револуционарног учења марксизма-лењинизма, а подизању идеолошког нивоа чланства нису посећивала потребну пажњу. Из свега овога разумљиво је, да таква руководства нису имала курс на пролетерске елементе у Партији, као и на пролетерско руководство и подизање кадрова из редова радника.

Четврти конгрес КПЈ, одржан крајем 1928 године, решавао је два основна питања: питање консолидације Партије и ликвидације фракционашких борби и питање курса на стварању радничког партијског руководства. Али, непосредно после Четвртог конгреса, проглашена је војно-монархистичка диктатура, којом су укинута последња остаци слобода и заведени страховити терор над радничком класом и угњетеним народима. Великострашак буржоја је тиме хтела да учврсти своје позиције. Иако ново руководство није било у могућности да спроведе одлуке Конгреса и да припреми мере за његов отпор војно-монархистичкој диктатури, а нарочито после убиства тадашњег секретара ЦК КПЈ Ђуре Баковића, партијски кадрови су херојски бранили пред класним непријатељем име и част наше Партије. (Аплауз.) На примерима херојског држања другова: Тита (бурња и друготрајно аплауз), Ђуре Баковића, Јанка Мишића, Орешког, Дебелића, — васпитавају се чланови Партије да неустрашиво бране ствар Партије и радничке класе не штедећи ни своје животе.

У том периоду, пошто је партијско руководство отишло у истрајство, треба истаћи као значајну чињеницу израстање нових кадрова на терену. Већ тада имамо прве зачетке израстања професионалних револуционара у земљи, који су добро познавали прилике у земљи и већ били стекли извесно партијско искуство.

С таквим кадрovima, на челу с другом Титом, наша Партија је коначно консолидована и упорним радом на њеној большевизацији оспособљена да стварно руководи револуционарном борбом радничке класе и широким радним маса. Историју наше

Партије не треба оцењивати само кроз та унутрашња грвња и фракционаштва, већ кроз њену дефинитивну победу над свим нездравим и туђим елементима. Тиме је Партија постала јединствена, а њени кадрови су се развијали и челичили из борбе у борбу с класним непријатељем. Таква Партија умела је да време и правилно да искористи политичку и привредну кризу у Југославији, тешке услове живота у граду и на селу, национално угњетавање итд., за чврсто повезивање са масама, за обезбеђење руководећих улоге у борбама маса и за политичко и организационо учвршћење. Прва и одлучујућа проба у проверавању снага и правилности линије наше Партије — биле су масовне демонстрације радника, студената и демократски расположеног грађана, као и велики раднички штрајкови који су у борби за економске захтеве скоро редовно прерастали у крупне политичке сукобе са режимом.

Иако је наша Партија у том периоду своје револуционарне делатности живела и радила под тешким илегалним условима, она је успела да постане снажан фактор не само сталним порастом свога чланства, него још више стварањем читавог низа легалних и полурејалних масовних организација.

Таку Партију нису могли изненадити никакви догађаји на њи избјање рата између Советског Савеза и фашистичке Немачке. Она је потпуно спремна дочекала и ушла у ослободилачки рат, чиме је неопорно извршила свој дуг према нашем народу, према Советском Савезу и интернационалном радничком покрету. (Аплауз.) Захваљујући таквој Партији наш народ је био у стању да издржи најтежа ратна искушења и да кроз оружану народну борбу доведе до победе радног народа на челу са радничком класом над изданичком буржојском, која се ставила у службу окупатора. Тим путем наша Партија је решила основно питање — питање националног ослобођења и питање власти.

Данас, после великих успеха у обнову наше порушене земље, кад наши народи упорно и са пуно поверења раде на извршавању Петогодишњег плана и изградњи социјализма, сусрећемо међу нашим знањим и незнањим критичарима и такве који не верују у наш успех онako исто као што нису веровали ни у наш успех у рату.

Заста, могао би се неко чак и од добронамерних људи који не познају нашу стварност — запитати: Од куда толика увекне радости на овеј страни?

Задачи Народног фронта Београда у 1949 години

Наставак са треће стране

реост и непоколебливо самопо-
уздање наших људи? Ја мислим,
другови и другарице, да нама
на ово питање није тешко одго-
ворити. Прво, у ослободилачком
рату наши народи су под руко-
водством Комунистичке партије,
револуционарним путем свргли
са власти изабавачку буржоа-
зију и успоставили власт радног
народа уз руководећу улогу рад-
ничке класе на челу са Комуни-
стичком партијом. Основа такве
власти постављена је још првих
дана народног устанка у свим
ослободеним крајевима, а њено
даље развијање и јачање ишло
је упоредо са разvitком и јача-
њем наше Армије. Тај процес
стварања и коначног учвршће-
вања револуционарне власти завр-
шен је истовремено са потпу-
ним ослобођењем наше земље од
фашистичких окупатора и домаће
буржоазје. Друго, уништава-
њем економске базе капитали-
стичке класе и преласком свих
основних средстава производње
у руке радног народа, огромно
су порасле продукционе снаге
наше земље, што је омогућило
да се неомарна природна богат-
ства наше земље први пут почи-
ну искористишавати у циљу по-
дизања општег благостања рад-
ног народа. Сем тога, међу пр-
вим револуционарним мерама на
ше народне власти била је спрове-
дена аграрна реформа, огрни
члање капиталистичких елеме-
нтата на селу и потпуна национа-
лизација иностраног капитала,
која је у прошлости не само
кључно даљи разvитак производ-
них снага него и поробљаво еко-
номски и политички стару Југо-
слављу. Треће, радничка клас-
а и сви радни људи наше земље
са безграничним поверењем
прилазе изградњи социјализма
код нас, што најбоље потврђу-
је чињеница масовног учешћа у
доброволним акцијама, невре-
мног радног полета и социјали-
стичког такмичења.

Дозволите, другови и друга-
рице, да кажем неколико речи
о извесним погрешним предви-
ђањима неких наших критичара
у Бугарској, међу којима има и
водећих људи. Они сада на врло
упадљив начин истичу пита-
ње федерације Јужних Слове-
на, неистинито и нетачно оптужују
ЦК КПЈ као да је он одговоран
што до те федерације није дошло.
Као и у другим демократским
земљама и у Бугарској су неки
руководиоци међу људи који нису
били на челу револуционарних
кретања, да ће у Југославији
врло брзо доћи до распада. При
томе морам нагласити да су у
твим својим очекивањима нарочито
наду полагају на Србију и
Црну Гору. Ово је заиста тешко
објаснити друкчије — сем да су
све њихове наде, биле срачуна-
не на улогу Жудовића и Љубо-
вића. Али тиме су показали само
то да њихове намере према
нашој Партији нису биле чисте
и да нису знали да је наша Пар-
тија способна да се обрачуна са
сваким ко покуша да поново на
руши њено јединство. (Друготра-
јни бурани аплауз, делегати у-
стају и аплаудирају: „Тито—
ЦК“). Осврћући се на нека њи-
хова неопак схватања у вези с
питањем федерације. У Бугар-
ској се, на пример, питање феде-
рације Јужних Словена посма-
тра као питање уређења односа
између Срба и Бугара. Некада,
у прошлости, кад су на власти
биле српска и бугарска буржоа-
зија, оне су то питање постав-
љале тако, погађајући се и сва-
ђајући се око територија које
нису њихове, конкретно око Ма-
кедоније. Данас, међутим, пи-
тање федерације Јужних Слове-
на није само питање српско-бу-
гарских односа, него питање од-
носа свих јужнословенских наро-
да, тј. питање односа између
народа, код којих би односи
били уређени на бази равнопра-
вности и братске сарадње.

На овом Конгресу, који изгра-
ђива снажнине од нечага, свест,
вољу и расположење српског на-
рода, треба истаћи да ми не окривљу-
јемо ни бугарски народ,
а још мање бугарске комунисте
за сва зла која су српском на-
роду у два последња светска ра-
та починили бугарска монархија
и буржоазја. Шта више, српски
народ, као и остали народи Југо-
славље, под руководством наше
Партије и друга Тита пошао је
путем заборавања прошлости и
то не само на речима, него као
што се зна и на делу. И баш
због свега тога, ми имамо данас
право да упозоримо бугарске ру-
ководиоце да ни у чему не иду
путем прошлости бугарских вла-
стодржаца, тј. да и питање фе-
дерације не посматрају као неко
српско-бугарско питање.

Друго погрешно схватање не-
ких бугарских руководиоца од-
носи се на такозвано македон-
ско питање. Када говоре о одно-
сима с Југославијом, неки бугар-
ски руководиоци увек се дотичу
на овај или онај начин питања
Македоније. У прошлости, када
су српска и бугарска буржоазја
говориле о својим односима у-
век су се спотicali на македон-
ском питању. Данас ствари стоје
сасвим друкчије. Македонија је

данас слободна и равноправна
република у Југославији. (Апла-
уз). И када у Бугарској, ма ко,
на ма какав начин, у ма каквом
облику, поставља питање Маке-
доније, то је исто као да постав-
ља питање Србије, Хрватске или
које друге наше републике. Пре-
ма томе, постављање у ма којој
форми македонско питање, значи,
да се неки бугарски руководио-
ци нису у потпуности одрели
прошлости. А да неким бугар-
ским руководиоцима постојање
слободне и равноправне Маке-
доније смета, иако они то
скривају на све могуће начине,
показују следећи примери: Прво,
они Босилградски и Цариброд-
ски срез сада називају западним
покрајинама. Пиринску Македо-
нију називају пиринским крајем
где укидају сва она права на на-
ционалну културу, која су после
рата били почели да дају. Друго,
они нарочито бесомучно кампа-
њи воде против владе и руково-
дилаца Народне Републике Маке-
доније, иако они за данашње
бугарско-југословенске односе
нису ништа „кривљи“ од, на
пример, владе и руководиоца
Народне Републике Словеније. А
то значи да Македонцима неки
бугарски руководиоци обраћају
посебну пажњу која се своди на
свргавање македонске Владе. Раз-
уме се, то није случајно.

Треба још истаћи да неки бугар-
ски руководиоци, изшављајући се
на речима за федерацију, исто-
времено воде кампању против
нашег државног и партишког
руководства. Нема још ни прего-
рова о федерацији, а они потежу
питање Македоније, траже сврга-
вање нашег државног и парти-
шког руководства и слично. Пре-
ма томе, база за федерацију Јуж-
них Словена о каквој данас го-
воре неки бугарски руководиоци,
могла би бити само база за сва-
ђе, а не за братску сарадњу ме-
ђу народима.

На крају, другови и другари-
це, неколико речи о самом пи-
тању федерације Јужних Слове-
на. Први пут смо то питање по-
ставили ми почетком 1945 годи-
не, и понудили бугарским руко-
водиоцима уједињење на бази
да Бугарска буде једна од
република нове државе Јуж-
них Словена. У Софији су
смастали — даље обзиром на
посебне државне традиције
Бугарске — односе у тој буду-
ћој држави треба уредити тако,
да на једној страни буде Југо-
славља као целина, а на другој
Бугарска. Ствар је дошла на
искусју у Москви. У почетку је
друг Стаљин био склопн бугар-
ском схватању Али кад му је
изнет аргумент да на примем,
и Србија и Црна Гора такође
имају посебне државне тради-
ције је ништа мање од бугарских,
а у новој држави не добијају
посебан положај, он се сложио
са нашим схватањем. (Друготра-
јни аплауз). Али, питање феде-
рације морало је бити тада од-
гођено из међународних разло-
га, јер су се томе супроставили
Англоамериканци, а Бугарска
још формално није била сувер-
на држава, нити је потписала
мировни уговор. Питање федера-
ције поново је покренуто на
Бледу, где је решено да се у-
будуће подимају све мере које
би водиле ка томе. Међу-
тим, у вези с припреманом кам-
пањом против Југославије и ње-
ног руководства, сасвим неоче-
кивано почело је питање федера-
ције да се поставља као неодо-
ложно. Ми нисмо били не само
против федерације, него ни про-
тив брзог свршавања тог пи-
тања. Али, како се може ићи у
федерацију када се бугарски
ЦК, и не покушавајући да утвр-
ди шта је тачно, од самог почет-
ка придружио чудовишним и
клеветничким оптужбама против
наше Партије и наше земље. Оче-
видно, да је у таквој атмосфе-
ри и таквој ситуацији, постав-
љање питања федерације на
врат на нос имало за циљ не
зближење Јужних Словена, него
развијање нове Југославије и
убијавање раздора међу Јужне
Словене, јер каква би то феде-
рација била у којој би ЦК Бугар-
ске тражио свргавање садаш-
њег ЦК Југославије и садашње
југословенске владе?

Мислим, другови и другарице
да је из свега овога јасан наш
став о федерацији Јужних Слове-
на. Наша Партија је била и о-
стаје на становишту борбе за
уједињење Јужних Словена,
Али то уједињење мора бити о-
стварено на бази њихове равно-
правности братске сарадње и
узајамног поштовања. (Друготра-
јни аплауз). Тако уједињавање
пронистиче из принципа марк-
систичко - лењинистичког реша-
вања националног питања. Ми
смо се тих принципа доследно
држали и у решењу национал-
ног питања у Југославији, па
ћемо га се држати и у односу
према другим народима.

(Крај говора друга Ранковића
био је пропраћен одушеље-
ним аплаузом, одобравањем и
клицањем: „Сви делегати устају
и кличу: „Тито — Леза“).

непосредно после Треће по-
слератне Градске партишке
конференције, одржан је
Шести пленарни састанак
Градског одбора Народног фрон-
та Београда. На том Пленуму,
Станка Веселинов, члан Градског
извршног одбора Фронта одржа
је реферат о задацима Народо-
ног фронта Београда у 1949 го-
дини.

У првом делу свог реферата
Станка Веселинов је изнео ре-
зултате рада организације На-
родног фронта Београда по-
стигнуте у протеклој, 1948 го-
дини, другој години Петогоди-
шњег плана, чије је успешно из-
вршење захтевало максимум на-
пора свих трудбеника наше зе-
мље. У тој години, пуној обим-
них и тешких задатака, организа-
ција фронта Београда забележи-
ла је на свим пољима рада вид-
не резултате. Поред изнетиња
значајних резултата успеха у ра-
ду организације Фронта, Станка
Веселинов је подвукао и неколико
недостатака који су се поја-
вили у току 1948 године, и који
су често сметали да постигнута
резултата буду бољи и већи.

После испитне анализе рада
Народног фронта Београда у
1948 години, у реферату су по-
стављени најважнији задаци који
стоје пред организацијом
Фронта Београда у 1949 години
„И друг Тито и Пленум савезног
Народног фронта истака-
о је у први план политички
рад, рад на политичкој мобили-

зацији фронтских снага за ис-
пуњење Плана. Ако имамо у ви-
ду обим и величину задатака из-
вестиционог плана Београда у
идућој години, који показује ко-
лико се велика пажња посвећује
Београду као престоници наше
земље од стране нашег ЦК, на-
ше Владе и лично друга Тита
постаје јасно да је свестрана
политичка мобилизација свих
радних људи Београда не оствар-
ењу инвестиционих и задатака
плана производње први и нај-
главнији задатак нашег Народног
фронта.

Инвестициони план Народ-
ног одбора Београда за 1949 годину
износи 3.610 милиона динара. По
ред тога, савезни и републикан-
ски радови и Армија инвестира-
ће око 5,5 милијарди динара, та-
ко да укупне инвестиције изно-
се око 9 милијарди динара.

Овако огроман план захтева
од нас максимум снага за његово
извршење. Главни извор за мо-
билизацију фронтских снага
јесте политичко објашњавање
плана из кога треба јасно да се
види и перспектива побољшања
услова живота наших грађана.
Ми ћемо политички рад моћи да
почамо ако до краја оформимо
и учврстимо групе основних ор-
ганизација, ако научимо руково-
диоце група да се ухвате основ-
них животног проблема људи,
повезујући их са општом бор-
бом за изградњу социјализма.
Фронтске групе треба да на
овој састањима претресају

како оштра политичка питања,
спољне и унутрашње политичке
догађаје, тако и питања која су
де свакодневно интересују, као
питање снабдевања и исхране,
питање улица, станова, мреже
продавница, питања живота гра-
ђана, онакав какав је он.

Где ће се успешније водити
критична борба против свих о-
них који покушавају да ометају
нашу изградњу, који штете наше
раду, него баш кроз групе
које познају радног човека.

Једном речју групе основних
организација треба да постану
жаришта свакодневног живота
политичког рада, места где ће се
стицају мишљења, предлози и
критика маса, где ће се моћи до-
бити одговори о овим питањима
живота и рада. Због свега тога
у овој години ми морамо да по-
светимо политичком раду фронт-
товске организације прворадрен
пажњу. Поред политичког
објашњавања задатака и ширење мо-
билизације маса за његово извр-
шење наш Народни фронт мора
са истом толиком упорношћу да
спроведе и бољу организацијну по-
сле. Зато после претресања пла-
на по основним организацијама
треба да уследи прављење коп-
кретних планова за сваку основ-
ну организацију. На плановима
основних организација у којима
треба конкретно изнети све по-
требе на терену одређене орга-
низације, треба да буде засиоан
целокупан програм доброволних
радних бригада у овој години

То нам намеће неодложну по-
требу да повећамо број радних
бригада, да их учврстимо и у пот-
пуности спроведемо принцип да
бригаде буду организоване по
данима, како би се захватило што
шири број грађана. Нарочито мо-
рамо учврстити штабове бригада
у које треба укључити најбоље
фронтвоце, повећавајући број
радника у њима. Управе и шта-
бови треба да разраде детаљан
план рада повезујући се чврсто
са управом радионишта, како нам
се не би понављале грешке из
прошле године да људи остану
без одређеног посла, без алата,
без превозних средстава итд.

Трећи наш крупан задатак је-
сте да побољшам систем учешћа
и помоћи народним одборима.
Поред већ постојећих форми,
као што су зборови бирача, са-
вети, конференције, питања, мо-
раћемо што пре створити комиси-
је код основних организација
које ће бити ваљан основан
наших одбора и повереништва,
преко којих ће се мобилисати
још већи број чланова Фронта за
помоћ у свакодневном задатку
народне власти, које ће отворити
нове могућности за контролу од
стране грађана, сваке мере, сва-
ког поступка народних одбора,
који ће помоћи да се уместити
предлози и оправдане критике,
од стране чланова Фронта, спо-
воде у живот. Нове мере које
су са своје стране преузели на-
ши народни одбори, као одбор-
ничке собе у свим рејонским од-
борима, где у свако време могу
да долазе грађани са својим пред-
лозима и жалбама, организоване
савети при повереништвима, кон-
ференције по појединим пита-
њима рада народног одбора, ње-
мисије, групе одборника и гра-
ђана — све су то форме које су
пружене Народном фронту да
преко њих учествује у решавању
разних питања и контролу извр-
шења задатака на разним подруч-
јима, која су од свакодневног
животног интереса за све гра-
ђане.

Далји наш задатак по својме
значају ни мало мање важан, је-
сте рад на јединственом васпитању
чланова Народног фронта. Ми у
Београду имамо најповољније ус-
лове за систематски рад на иде-
олошком приваспитавању у
уопштеном, маса са науком
марксизма - лењинизма. У про-
шлој години тај рад је озбиљно
креноу напред организовањем
великог броја вечерњих курсева и
кружкова.

У овој години ми треба те фор-
ме да учврстимо борбе се стал
но за квалитет предавања, да
развијамо иницијативу чланова
за самосталним учењем, као и
да пронађемо нове погодне на-
чине како би омогућили читав м,
па и најзаосталим делу члан-
ства, да упознају и изучава
и схвати нашу науку. Тешките на-
шег васпитног рада убудуће
треба да буде изучавање на бази
марксизма - лењинизма
изградње социјализма, као нај-
напреднијег друштвеног си-
стема, јер ће то омогући-
ти људима да схвате задат-
ке и путеве наше социјалистичке
изградње. У том погледу треба
обилато користити искуства Сов-
јетског Савеза, изучавајући оде-
љак о изградњи социјалистичке
економије из „Историје СКП
(6)“ и дела друга Стаљина о про-
блемима изградње социјализма
из „Питања лењинизма“, као и
материјала са Петог конгреса
КПЈ.

У идејно - политичком раду не
сместо занемарити, напротив по-
јачати борбу против ревноуш-
качке пропаганде империјализма,
против мрачњавања и свакоја-
ких утицаја који доприду до
наших људи. У том погледу треба
поред раскривања импери-
јалистичке политике хушкања на
рат, дубље разголичавати и им-
перијализам као систем, његово
гледане на свет и на развитаке
људског друштва, свакоме који
владају у капитализму и супрот-
ности које ра-раздељају. На тај
начин ми ћемо моћи са још ви-
ше успеха да водимо борбу про-
тив свакојаких буржоаских ути-
цаја на оствет људи и против
ратноушкачке пропаганде, која
је срачуната на то да омета на-
шу социјалистичку изградњу.

Кроз борбу за испуњење П-
лана која у себе укључује свако-
дневни политичко - идеолошки
рад, кроз васпитање људи о од-
носу према раду, користећи сва
обилна оредства која нам стоје
на располагању, у Београду као
центру нашег културног, поли-
тичког и привредног живота —
ми ћемо моћи из дана у дан да
развијамо и подижемо социјали-
стичку свест и нови патриотички
код нашег фронтвоског чланства,
и да непрестано јачамо и учвр-
шћујемо јединство фронтвоских
редова — гаранцију остварења
Петогодишњег плана и изградње
социјализма у нашој земљи.

Решавање ових задатака по-
моћи ће да се реше и сви остали
задачи који стоје пред Народним
фронтом у иднућој години.

Међуградско такмичење организација Народног фронта у 1948

Скопље добило прелазну заставу у трајно власништво

У Загребу је пре пар дана од-
ржана међуградска конфе-
ренција главних градова
народних република, на
којој су сумирани резултати так-
мичења током последња два ме-
сеца прошле године и резулта-
ти такмичења током целе 1948
године. Изменена из искуства и
анализирали пропусати у раду и
извршено проглашење најбољих
градова у такмичењу. Конферен-
ција је претседавао члан Савез-
ног одбора Народног фронта
Југославије Марко Велинич.

Резултати постигнута у међу-
градском такмичењу велики су
доприноси остварењу Петогодиш-
њег плана, у изградњи срећне
будућности наших народа. Само
у добровољним радним акцијама
у 1948 години организације
Народног фронта главних градова
од под руководством партишких
организација, дали су Федератив-
ној Народној Републици Југо-
славље 17.124.250 доброволних
радних сати у вредности од
450.000.000 динара. На овим ра-
довима учествовало је 456.470
грађана.

Фронтвоци Народног фронта
Београда сарадници су желе-
ничку пругу у Панчевачком Ри-
ту у дужини тридесет два кило-
метра и трамвајску пругу Топ-
чидер—Раковица, летњу позор-
ницу у Топчидеру и фабрику
„Двадесети октобар“. Чланови
Народног фронта Београда ра-
дили су и на изградњи станбе-
них зграда у Цвијићевој улици,
на фабрици бетонских произво-
да, уређењу парка на Звезда-
ри, на изградњи Новог Београ-
да и низу других објеката, у-
купно је Народно фронт Београ-
да дао 5.407.000 доброволних
радних сати у вредности од 75
милиона динара.

Чланови организације Народо-
ног фронта Загреб сарадници су
деоницу Аутостраде „Брат-
ство - јединство“ у дужини де-
сет и по километара, пругу и
пут Кесвер—Сљеме у дужини
три и по километра, стадион
у Максимиру, стадион „Милици
онера“ на Кајзерци, сталбене
зграде у Другом рејону, раднич-
ко насеље у Дринчићевој улици,
Дом културе Другог рејона,
Дом културе Трећег рејона и
105 већих и мањих објеката. У-
купно су дали 3.221.352 добро-
волна радна сата у вредности
60.459.845 динара.

Фронтвоци Љубљане сарадни-
ци су железничку пругу Петог
конгреса, уредили Долењску це-
сту у дужини три и по киломе-
тра, изграднили канализацију и
водовод, као и трамвајску пр-
угу у дужини 600 метара и рад-
ници на сабирном каналу у ду-
жини 900 метара, изградњи пет
четворспратних станбених згра-
да на Албрехевој тргу, на
градњи две зграде рејонских од-
бора, деценијас јаслина. Они су
укупно дали 3.456.149 радних са-
ти у вредности 50.302.148 ди-
нара.

Чланови организације Народо-
ног фронта Сарајева радници су
на регулацији корита реке Ми-
љачке изграднили радничко насе-
ље Шеракино Село, изграднили
велики физкултурни стадион,
поставили трамвајски колосек
у дужини један и по километар,
изграднили основну школу. На
доброволним радовима дали су
у свему 2.556.837 сати у вред-
ности од 32.276.815 динара.

Фронтвоци Скопља прокопали
су канал Вардар—Треска, извр-
шили регулацију Вардара, из-
граднили главни колектор за ка-
нализацију, радници на изградњи
путева, сарадници пионирску
пругу са две пионирске станице,
зграде са осам министарстана,
фестивалску зграду и Културни
дом, помагали на свим граде-
винским објектима у другим ло-
калним акцијама, учествовали
у акцији пошумљавања. Укупно
су дали 3.026.951 радних сат у
вредности од 32.710.480 динара.

Организација Народног фрон-
та Титоград радила је на укла-
њању рушевина у граду на из-
градњи станбених зграда и пруге
Титоград—Никишић, као и у
низу других радних акција. У
свему су дали 319.119 добро-
волних радних сати у вредно-
сти 3.811.039 динара.

У току 1948 организација На-
родног фронта Љубљане освоји-
ла је три пута прелазну заста-
вицу, а организација Скопља
два пута. Упоредивши постигнуте
резултате кроз читаву 1948
годину, узимајући у обзир вели-
чину и ефекат рада, међуград-
ска конференција је одлучила
да се за најбоље постигнуте ре-
зултате у добровољним радова-
ма прогласи победником град
Скопље, коме се додељује пре-
лазна застава Савезног одбора
Народног фронта Југославије у
трајно власништво.

У новембарско - децембар-
ском такмичењу 1948 године нај-
боље резултате показала је ор-
ганизација Народног фронта
Љубљане. За два месеца фрон-
товци Љубљане дали су 436.000
радних сати у вредности преко
седам милиона динара.

У такмичењу пружања помоћи
селу, главни градови народних
република одаслали су у села
1344 екипе са 25.133 члана. Нај-
боље резултате у помоћи селу

Споменик народа Лењину

— Одломак —

Црвени трг, у средишту престонице великог Совјетског Савеза — Москве, који се налази непосредно на зидове Кремља, здањује својом величином и лепотом. Много историјских споменика, драгих нашем народу, постављено је на Црвеном тргу и око њега. Овде је диван споменик руске архитектуре XVI века, саборна црква Василија Блаженог; овде је „место пресуда“ — узвишена камена трибина, са које су се некада читали народу најважнији царски укази; овде је споменик народним јунацима — патриотима Миљину и Пожарском.

Уза зид Кремља на Црвеном тргу, у заједничкој гробници сакрањени су хероји, који су дали Велике октобарске социјалистичке револуције.

Поред заједничких гробница налази се гроб Јаковља Михайловича Свердловца, првог председника СЦИК, затим гроб хероја револуције Феликса Едмундовића Беркмановог; овде је сакрањен даровити војсководец Црвене армије Михаил Василевич Фрунзе.

Сам зид Кремља је постао некропол револуције — место на коме су сакрањени најбољи људи наше отаџбине.

У зиду Кремља су узидане урне с пепелом Горькога, Кирова, Кубичинова, Ореховицкијевца, Кларе Цеткин, Круцкије и многих других великих и славних бораца за ствар социјализма.

Уза зид Кремља се налази најдражи споменик светлина совјетског народа и свет напредног човечанства — Маузолеј Владимира Иљича Лењина.

Огромно узбуђење обузима сваког који се приближи том светом споменику.

Архитектура Лењинова маузолеја је позната у целом свету.

Маузолеј, сакрањен по пројекту академика архитектуре А. В. Шчуева, обложен је црним и сивим лабрадором и црвеним украјинским гранитом.

Завршена плоча Маузолеја, која је од црвеног карелског порфира, држи се на стубовима од различитих врста гранита, додатних из свих република нашег Савеза. Над улазним вратима Маузолеја налази се из једног комада плоча од црног гранита, у коју је од црвеног улазног порфира уређена инкрустација једна реч — Лењин.

Овде почива тело највећег човека свега, творца Бољшевичке партије, оца совјетске државе, вође свега радног човечанства.

Дани и ноћ пред улазним вратима стоји почастна стража. Црвеноармајци, коме припада част да чува стражу на улазу у Маузолеј, неће никада у животу заборавити те пренутке.

У другом реду улазе у Маузолеј људи, који желе да виде драге, љубљене црте Владимира Иљича Лењина.

Међу онима који су дошли на Црвени трг да виде лик Лењина могу се срести и деца, и људи дубоке старости, научници и жене, радници и интуитивисти, студенти и службеници, колхозници и представници интелектуалне, командних и црвеноармајских.

Свако долазе свакодневно хиљаде радника из Москве и хиљаде из најразличитијих места наше велике земље. Овде се могу свакодневно срести грађани свих народности, уједињени једним осећањем безграничне оданости Партији Лењина — Стаљина. Овде, у том особитом реду, влада необично величанствено и узбудљиво расположење.

Преставници најразличитијих области рада долазе овамо, уједињени истим осећањем бескрајног поштовања и изванредне љубави према успомени учитеља и вође.

Тачно у три часа, када се са звоњавом позватим у целог човечанства одкуцавање часова са спалског торња, отварају се врата Маузолеја.

Тихо, свечано улази се бујница људи у широм отворена врата. Са великим узбуђењем, гологлави, стављају преко прага плавих трема.

Право према вратима, у огромном блоку прамајца изгледају се две СССР. Са обе стране трема воде наизменично две правдне степенице.

Пошто је сивама левим степеницама и скрекуто дошло, посетилац доспева у велику покретну дворану, благо осветљену светлошћу скришеном у тањаници.

Ступницама преко прага дворане, посетилац завршава свој поглед на саркофага с телом Владимира Иљича Лењина.

Кроз стаклене зидове саркофага види се драге црте Владимира Иљича Лењина.

У коврљави лежи тело Лењина. На њему је одело суре боје. Глава почива на црвеном јастуку, покривеном велом. Руке леже на застави ЦК СЦИК (б), којом је покривено тело.

Спокојно је и величанствено лице Лењина. Чини се да Лењин спава.

Препитивши дах, тихо, као да се боје да не пробуде спаваца, иду посетилици дуж опраде. Они жадно упијају драге црте, тако познате, бесконачно блиске. Тешко је веровати да је прошло толико година од смрти. И овде, у ковчегу, као и за живота, Лењин окружен народ. Којима је већ милиона људи пролило поред ковчеза, колико милиона ће још проћи! Колико се много мисли рађа у тих неколико несвакихом тренутака!

Обишавши саркофага са три стране, посетилици напуштају покретну дворану и, попови се уз границе степенице, излазе на Црвени трг.

Сви су узбуђени. Код многих су сузе у очима, Мена се осећање дубоке туге због губитка љубљеног човека са најбољом решеношћу да се још енергичније боре за дело Лењина.

Врх Маузолеја служи као трибина, на коју се, у дане значајне за совјетски народ, иду генерални представници Лењина, његов народни пријатељ и саборни велики Стаљин.

Преклопута Маузолеја налазе се огромни портрети највећих људи наше епохе — Лењина и Стаљина. Првене сазнаве с натписом „Пролетери свих земаља, уједињите се!“ на разним језицима омишљене портрете.

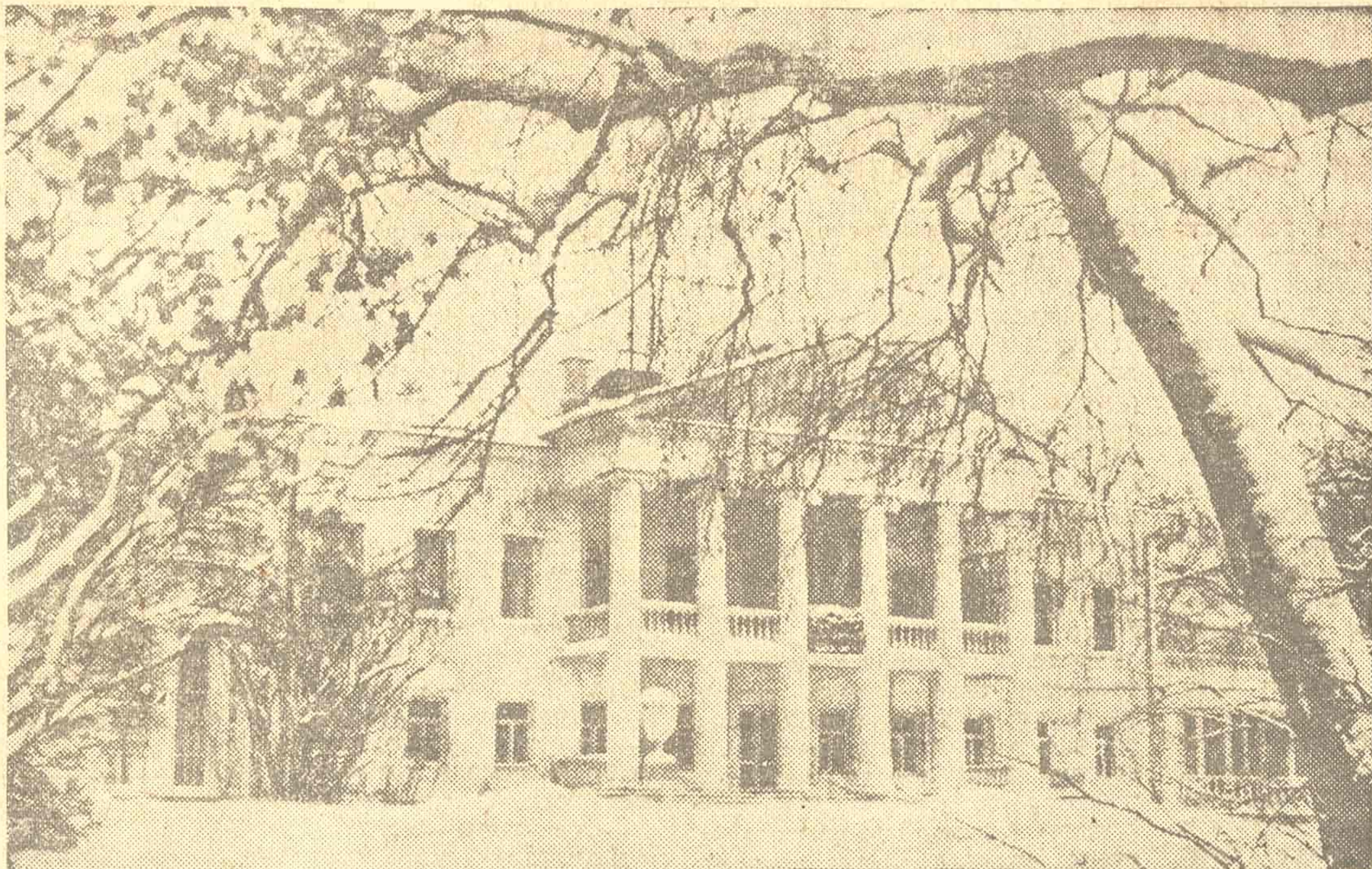
Црвени трг, на коме се налази Маузолеј Лењина, за свагда ће остати драго место радника целог света.

После много година, протеклих од дана смрти Владимира Иљича у Маузолеју се он може видети као да спава, задржавши свој лик онакв какв је био одмах после смрти.

На то место су се стицале, стићу се и стицаће се огромне масе народа.

За раднике целог света велика гробница престонице не само место поклоника пред успоменом човеком, него и извор енергије, храбрости и бољавине.

Б. И. ЗВАРСКИ

У КОЈОЈ ЈЕ ЖИВЕО И УМРО В. И. ЛЕЊИН

(Наставак са прве стране)

и изван граница Совјетског Савеза, осећају Лењина својим.

Данас, 25 година послје Лењиново смрти, измјенила се општа ситуација у оном правцу који је указао Лењин. У току и послје ослободилачког рата народи низа земаља збацили су капиталистички јарам и изграђују социјализам у својој земљи. Иако све те земље имају свој посебан пут развјетка, условљен њиховом унутрашњом ситуацијом и спољним положајем, и ако оне могу ићи социјализму различитим путевима, основни закони развјетка су у основи исти. Отуда је нужно за све грађитеље социјализма да изучавају Лењина и Стаљина, да изучавају искуство Совјетског народа. Учење Лењина и Стаљина омогућава свлажење у свим тешким револуционарним ситуацијама. Оно је огромна уопштена револуционарна пракса, стечена кроз револуционарну борбу и изградњу социјализма у Совјетском Савезу. Отуда искуство изградње социјализма у Совјетском Савезу има огромну вредност за све напредне покрете и народе.

Ово искуство има особито велики значај за наше народе. Учећи се по Лењину и Стаљину, изграђујући своју организацију, борбу се и побеђујући по Лењину и Стаљину, користећи искуство Совјетског Савеза и славу Бољшевичке партије, наша Партија руковођена Централним Комитетом на челу са другом Титом још једном је, кроз револуционарну праксу, потврдила величину, генијалност и правилност тога учења. Наша Партија је користила теорију марксизма-лењинизма не као догму или шему, него као руководство за акцију. Лењин нас је учио да се у свом раду никада не ослањамо на разне цитате и шеме, јер је сам све своје теоретске поставке проверавао у практичном животу и искуству револуционарне борбе радничке класе и експлоатисаних маса. Онима који су се позивали на разна преживјела схватања, Лењин је узвикнуо: „Не захтевајте никаквих формалности, пљуните, ако бога знате, на све шеме...“

Генијална примјена теорије марксизма-лењинизма од стране нашег Централног комитета и друга Тита на наше прилике, у новим условима ослободилачког рата, у условима 30-годишњег постојања и развјетка Совјетског Савеза, уродила је великим плодом: победом народне револуције, узимањем власти од стране радних маса на челу с радничком класом и комунистичком партијом, стварањем свих услова за изградњу и брзом изградњом социјализма, што све потврђује правилност и зналачку примену марксизма-лењинизма у нашој земљи. Победа наше народне револуције и победоносна изградња социјализма, нам у исто вријеме још једанпут потврђује сву генијалност наших великих учитеља, који су нас увјек учили да марксизам-лењинизам није догма већ руководство за акцију“, каже друг Тито.

По Лењину и Стаљину, по принципима које је Лењин поставио по националном питању: да сваки народ слободно одлучује о својој судбини, наши народи, руковођени нашом славном Партијом и другом Титом, успјели су да правилно ријеше национално питање у Југославији, које је било тако тешко да се по својој компликованости може упоредити само са оним у бившој царској Русији или данас у појединим колонијалним земаљама. Наши народи чврсти су да остваре такво братство и јединство, да га никаква сила не може разбити.

Учећи се по Лењину и Стаљину, да је савез радника и сељака једини пут ослобођења свих трудбеника једини пут изградње социјализма, наша Партија, под руководством друга Тита а кроз велику народну револуцију — Народноослободилачки рат — остварила је моћан савез радника и сељака, савез читавог радног народа наше земље под руководством радничке класе и комунистичке партије, чврсто збијен у јединственој политичкој организацији — Народној фронту — гарантији наших нових великих победа.

Учећи се по Лењину и Стаљину да без гранично вјерујемо у снагу народних маса, у њихов револуционарни инстинкт, наша Партија, руковођена Централним комитетом и другом Титом, чврсто вјерујући у снагу нашег народа, у његов високи патриотизам и његов револуционарни инстинкт, водила је у току Народноослободилачког рата наше народе у такве тешке борбе и херојске подухвате каквих је ретко наћи у историји. Наша Партија, учећи се по Лењину и Стаљину и безгранично вјерујући у свој народ и његову снагу, данас побједоносно води наше народе у славну битку — изградњу социјализма, која је природни наставак велике Народноослободилачке борбе.

По Лењину и Стаљину, наша се Партија борила против свих малодушника и капитуланата у току Ослободилачког рата. Без те борбе наша Партија и наши народи не би извођевали велику побједу над спољним и унутрашњим — класним непријатељем. Без борбе против разних малодушника, капитуланата, дезертера и дешператера, данас наши народи не би могли, код оваквих тешкоћа, и поред свих својих напора, изграђивати социјализам.

Лењин је рекао: „Материјална основа социјализма може бити само крупна машинска индустрија која је способна да реорганизује пољопривреду“. Друг Стаљин, спроводећи у дјело ове Лењинове ријечи, практично је доказао да је заиста ријешење ових питања услов за ријешавање свих осталих; и материјалног богатства, и културе — изградње социјализма уопште. Учећи се на ријечима Лењина и искуству Совјетског Савеза, наша Партија поставила је ово питање у први план. Друг Тито нам често говори, а свакодневно живот нам то потврђује: „Без индустријализације и електрификације наше земље нема изградње социјализма“. Без многих „Железника“, „Литостроја“, „Маврова“, „Власина“ нема среће и благостања за наше народ, нема велике и свијетле будућности. Тога је већ свјестан сваки радни човек у нашој земљи.

По Лењину и Стаљину, а на примјеру Совјетског Савеза наша Партија и наши народи се уче како даље да изграђују социјализам на селу и којим путем се доћи до побједне социјализма у пољопривреди. „Изазлаз је у томе, да се ситна и ситњашна сељачка газдинства постепено, али неотступно, не пу-

тем присилавања, него путем примјера и убјеђивања, уједине у крупна газдинства на бази друштвене, задружне, колективне обраде земље, уз употребу пољопривредних машина и трактора, уз употребу научних метода интензификације земљорадње. Другога излаза нема“ (Стаљин, на XV Конгресу СЦИК(б). Стогине радних задруга, хиљаде сељачких задруга нижег и вишег типа већ су резултат и доказ правилне политике наше Партије по питању изградње социјализма на селу.

Лењин нас је учио да „продуктивност рада, то је у крајњој линији најважније, најглавније за побједу новог друштвеног поретка“. Руковођени нашом Партијом на челу са другом Титом, наши народи су схватили ове Лењинове ријечи. Испуњени и премашени годишњи планови у десетинама и стотинама предузећа, хиљаде ударника, стотине новатора и рационализатора, стотине доброволних фронталних радних бригаа, милиони доброволних радних часова, испуњени и премашени планови сјетве, планови производње жита, стоке и других пољопривредних производа, говоре о томе да је наша Партија дубоко усједила ове Лењинове мисли у срца милиона наших људи и да је то најбоља гаранција успјешне изградње социјализма у нашој земљи.

У тешким данима Лењин је често говорио: „Ми ћемо сигурно побједити, јер ми смо у праву!“ Ове је ријечи често изговарао и

друг Стаљин. Учећи нас по Лењину и Стаљину, наша Партија и друг Тито увијек су нам улијевали вјеру у побједу праведне ствари. Са том вјером ми смо увијек и побеђивали. Са том вјером побједиће наши народи под руководством наше славне Партије и друга Тита све тешкоће које пред њима стоје и откуд год оне долазиле, „јер ми смо у праву“.

Најзад, Лењин нас је учио и често говорио „да је принципијелна политика једино правилна политика“. Водећи такву политику, остајући принципијелни без обзира на све покушаје да нас се са тог става гурне лијево или десно, ми смо под руководством нашег Централног комитета и друга Тита извођевали велике побједе како у рату тако и послје рата, ми ћемо под тим истим руководством изградити социјализам, идући увијек путем који је указао велики Лењин и ближе одредио друг Стаљин, савладаћемо све тешкоће, стојећи чврсто и непоколебливо у јединственом демократском фронту на челу са Совјетским Савезом и Лењиновим достојним наследником, великим Стаљиним, у борби против империјалистичких поробљивача, а за мир и демократију.

На 25-годишњицу Лењиново смрти ми драгас, као и радне масе читавог свијета, одажемо неизмерну пошту и захвалност великом вођи и учитељу — Лењину.

Вјечна слава неумрлом Лењину!
ВЯКСАН БЪМОВИЧ.

Максим Горки: В. И. Лењин

— Одломци —

Сикати његов портрет — тешко је. Лењин је, на изглед, сав у речима, као риба, у краљувти. Био је једноставан и отворен као и све што је говорио.

Његов хероизам је скоро потпуно ливен спољашњег блеска, његов хероизам то је скропио, у Русији доста често, аскетско испоситиство. Оно руског интелектуалаца — револуционара, чврсто убеђеног у могућност социјалне правде на свету, хероизам човека који се, у име тешке борбе за срећу човечанства, одрекао свих људских радости...

Једном, у Москви, дошао сам, а он пита:

- Јесте ли ручали?
- Јесам.
- Не измишљате?
- Имаш свидока — ручао сам у кремљској меззи.
- Чуо сам да тако рђаво хране.
- Не баш тако рђаво, али — могли би мало боље.

Ондах је почео подробно да испитује: зашто рђаво кад би могло бити боље?

И срдито гуца:

— Шта, зар они тамо нису у стању да нају искусног кувара? Људи раде такође да неспести, треба их хранили укусно, да би више јели. Знам да је производа мало и да су рђави, али је зато потребан више кувар. — И почео је да шегитира размишљања неким хигијеничаром о улосу укучних зачина у процесу исхране и варења. Упитао сам:

- Зар ви стижете да мислите на такве ствари?
- Одговорно је питањем:
- На рационалну исхрану?

И тоном својих речи дао ми је на знање да је моје питање неумесно...

...Он је више од годину дана с неперватном упорношћу наваљивао да одем из Русије, и било ми је чудно: како то да он, толико преоптерећен радом, мисли на то да је неко негде болестан, да му је потребан одмор?

Ја сам већ говорио о његовом изузетном односу према другима, о његовој пажњи према њима која је отпорито продирала чак и у непријатне ситуације њиховог живота. Али ја у том његовом осећању никада нисам могао осетити користодобиву бригау која је понекада својствена паметном пословнику у његовом односу према чланом и великим радницима.

Не, то је била баш она искрена њажња право друга, осећање љубави равнотежа према себи равнина. Ја знам да је између Владимира Иљича и најистакнутијих људи његове партије немогуће ставити знак једнакости, али он лично као да то није знао, или, боље, није хтео да зна. Био је строг према људима, дискутујући с њима, неизмерно их је исмевао, шта више, некада се и заједљиво ругао — све је то тачно.

Али, колико пута сам у његовом расуђивању о људима које је јуче размишљао и „цпепао“, потпуно јасно осећао होते искреног даљења пред

талентима и моралном истрајношћу тих истих људи, пред њиховим упорним и тешким радом под њаковским тешким условима од 1918—1921 године, пред радом који је био окружен шидицима из свих земаља и партија, у центру завера, које су као гнијоци чврсти ницали по телу земље изнутре, не од рата, Радии су без предаха, једи мало и рђаво, живели у непрекидном тразицама.

Лењин, узбуђен до два душе крвавом буром грађанског рата, као да није осећао тешкоћа тих услова и животне тразице. Само му се једном, у разговору са М. Ф. Андреевом, по њеним речима, истрјело нешто налик на јадање:

— Шта да се ради, мило М. Ф.? Треба се борити. Мора се! Да ли нам је тешко? Наравно! Мислите: жени ми када није тешко! Тешко ми је — те како тешко! Али погледајте Беркмановог — на шта личи тај човек! Ништа се ту не може! Боље нека нама буде тешко, само да победимо!

Лично ја чуо сам само једном да је јадиковао:

— Штета — Мартова нема међу нама, велика штета! Како је то диван човек, колико чист човек!

Сећам се како се весело и дуго смејао прочитавши негде Мартовљеве речи:

„У Русији постоје само два комуниста: Лењин и Колонтај“.

А кад се дозвољаво смејао, рекао је с уздахом:

— Каква памет! Ех...

Испричавши једном из свог кабинета неког друга „рицеднича“, заста је с поштовањем и даљењем рекао:

— Ви га одавно познате? Тај би могао бити на челу владе на којој европске државе!

И, тврђујући руке, смешкајући се додао:

— Европа је сиромашнија од нас у погледу талентованих људи.

Предложио сам да посети Главни артилериски завод, да види проналазак једног болшевичка, вештер артиљерица — апарат који коригује контра-авионску палућу.

— А шта ја то разумем? — питао је, али ипак, само ово.

У сумрачној соби око стола на коме је стајао апарат, окупио се једно седам намрштених генерала, све седе, брикати старци, учени људи. Међу њима се скривала грађанска фигура Лењина некако губина, била неприметна. Проналазач је почео да објашњава конструкцију апарата. Лењин га је слушао минут, два, три, и одобравајући промрљаво:

— Хм-хм! — и почео да испитује проналазача тако слободно, као да га преслашава из политичких наука:

— А како сте постигли једновремено двооструји рад механизма који прецизира тачку нишана? И зар се задњи део тона не би могао аутоматски повисити с радом механизма?

Распитао се о обиму уништавања и још о нечему, — проналазач и

генерали су живо објашњавали, а следећег дана пришао је проналазач:

— Саопштио сам генералима да ће те доби с једним другом, али сам пречукао ко је тај друг.

Нису препознали Лењина, а пероватно да нису могли замислити да би се он могао појавити без хуне, без поименке, телесне гарде. Питају ме: је ли то техничар, професор? Лењин? Слично су се зачудили — како? Није могуће! И — дозволите, молба! — откуд он зна наше мудрости? Поставља је питања као искусан техничар! Мистификација! Чини ми се, нису поверовали да је код њих био баш Лењин...

А Лењин се, на путу из ГАУ-а, узбуђено смејао и говорио о проналазачу:

— Ето како воже човек да се превари у оцењивању другог! Знао сам да је то стари, поштен друг, али не од оних који складају звезде с неба. А он се баш за то показао подесан. Јуначки! Не, стараво, како су се сви генерали окопили на мене кад сам испустио сумњу у практичну вредност апарата! А ја сам то пророчио умно, — хтео сам да видим како несе ту опитурину направу.

Смеао се насмејао, а затим упитао:

— Велите да И. има још неке своје изуме? Какви су то изуми? Требао би само тиме да се бави, ништа више. Ех, кад бисмо имали могућности да свим тим техничарима пружиемо потребне услове за њихов рад! За двадесет и пет година Русија би била једна од најнапреднијих земаља...

...Он је био Рус који је дуго живео ван Русије, пажиљно посматрао своју земљу. — Издалека она изгледа живописнија и светлија. Лењин је правилно оценио њену потенцијалну снагу — ретку обдареност народа, још слабо испуњену, коју није пробудила историја, тешка и сукопарна, али је обдареност свуда, на ирвичкој позадни фантастичног руског живота који блиста од златних звезда.

Владимир Лењин, велики, прави човек овог света — умро је. Та је смрт задала велики ударак срцима оних људи који су га познавали, врло велики.

Тамна црта смрти само још јаче испуцају у очима целог света његовог знања — значај вође радног народа света.

И кад је облак мраке према њему, облак давања крвнети о његовом имену био још дубљи, први — свеједно; нема те црте која би могла помрачит бању његове подигао Лењин у загушљивој тами забуданог света.

И није још било човека који је као он стварно заслужио у свету вечито сећање.

Владимир Лењин је умро. Наследниц његовог разума и воље његове — живи су. Живи су и раде тако добро, као што нико никда нигде на свету није радио.

ПРАВА И ДУЖНОСТИ НАСТОЈНИКА ЗГРАДА

Поводом доношења одлуке о служби настојника зграда на XIII редовном заседању Народnog одбора града Београда

У Београду има око 1.700 настојника зграда. Њихова права и дужности утврђена су следећим прописима: Народном министром рада НРС (од марта 1947 године), уредбом Савезне владе о пријављивању боравка (јуна 1948 године), и одлуком о служби настојника зграда донетој на XIII редовном заседању Народnog одбора града Београда од 25 децембра 1948 године, којом одлуком су замењени прописи правилика о служби настојника зграда ИНО-а града Београда из 1946 године.

Служба настојника зграда постојала је и раније. Кућевласници су били заинтересовани да им њихове зграде, које су подизале раније, трају што дуже и доносе што већи доходак, па су измишљивали настојнике да им ови чувају зграде и брињу се око њиховог одржавања. Настојници су урбанима обично из редова класне песме епохе пролетаријата, кога је кроз ранија незапосленост гонили да често ради и под условима недостојних људи. Они су били слабо пограђивани за свој рад, а становници су обично из сиротиња где су они и њихове породице били изложени туберкулози и другим болестима. Но ипак, они су веоно служили кућевласницима. Поред тога, велики број настојника зграда служио је веројатно у буржоаској класи као делници, извршујући све захтеве злогласне Управе града. За време окупације добар број настојника наставио је своју сарадњу са специјалном полицијом и Гестапом, те су, захваљујући њима, Полиција и Гестапо откривали поједине наше родољубе. Разуме се, ова сарадња била је заснована на страху који им је Полиција узвала, а делимично и на корупцији.

По ослобођењу земље, наметнуло се решавање питања настојника зграда, како би се они, у суштини радни људи, правили да учествују на делу окупације и изградњи земље. Ово је било тим актуелније, јер је наш становни фонд знатно смањен услед непријатељског бомбардовања, док је истовремено број становника порастао, те је требало посветити још већу пажњу одржавању постојећих станбених зграда, а то је једна од важних дужности свих настојника.

Један део настојника стварао је дух новог времена и са вешћу обавља своје дужности, старави се о чистој згради и њиховом одржавању, врхунцих инжењера и радника. Али други део настојника у погледу бриге о зградама, чистоће и одржавања истих, горе се односе данас него за време више Југославије. Честе су жалбе грађана на настојнике који неуредно врше своје дужности, који не воле рачуна о чистоћи зграда и не старају се да се потрбује по правке воше на време, те су зграде због тога изложене брзом пропадању. Наследници стару праксу из времена више Југославије и времена окупације, они су и после ослобођења напорицајући грађанима на тај начин, што су од оних који су узаврали у зграду одузели и задржавали личне карте. Раније су то чинили да би добили новчанију, док су после ослобођења то чинили у циљу накваторизирања грађана, те им је забрањено оваква пракса. Пре рата и за време окупације они су били популарни код њихових долазних, извештавајући полицију о свакој лицу које је у згради зановиљено а није пријављено, или им је уопште било сумњиво. Данас они то чине недовољно и у циљу унемишљања грађана. Отуда је разумљива брига Народних власти да се тачно пронађу права и дужности настојника зграда.

Одлука о служби настојника зграда предвиђа да свака зграда са десет и више станова мора имати настојника. Велике зграде са два или више засебних улаза могу имати и више настојника. О томе доноси решење Народног одбора града Београда, предлог надлежног одсека унутрашњих послова. На предлог одсека унутрашњих послова рејонски одбор може решењем ослободити власника зграде са више од десет станова од обавезе држања настојника под условом да кућевласник сам обавља настојничку дужност, или пак да на то пристаје један од станара. Исто тако и зграде са мање од десет станова могу имати настојника уколико је то потребно,

а о чему ће решавати рејонски одбор. Али, без обзира да ли је власник зграде обавезан да у истој згради настојника или не, у свакој згради мора неко обављати настојничку дужност и то било сам кућевласник, било лице које он по споразуму са њим и кућним саветом одреди. Настојник се налази у радном односу према кућевласнику. Они могу откапати службу један другом по постојећим законским прописима, по овој одлуци дужност су да изврше преко надлежног одсека унутрашњих послова. Отсек унутрашњих послова овлашћен је да издаје и одузима дозволе за обављање настојничке службе, те без ове дозволе ни једно лице не може да буде настојник зграде. Настојник може бити само пунолетни држављанин ФНРЈ који је добар грађанин и није осуђиван на губитак грађанских права. Сем тога, настојник мора да је писмен, то јест да зна да чита и пише, а да вођству да уме да врши и ситне поправке у кући.

Права настојника зграда регулисана су поменутом Народном министром рада НРС, према којим настојник има право на плату, стан, огрев, осветљење и воду, и на награду за отварање улазних врата зграде (каније), у време када ова морају да буду заклоњена. У приватним зградама са десет станова настојнику припада плата у месечној износу од 600 динара, а за сваки додатни стан по двадесет динара. У зградама са сиротињима од десет станова, настојнику припада плата од 700 динара месечно, а за сваки додатни стан још по двадесет динара. У великим зградама, где постоји централно грејање, настојнику припада месечна плата од 2.000—2.500 динара, под условом да је способен да врши електричне исправке на електричној или сталожарној, укључујући и лифт. Ако је настојник у исто време и возач централног грејања, за време док врши дужност возача, има право на додатак од 500 до 1.000 динара.

Настојник има право на бесплатан стан за време вршења настојничке дужности. Његов стан треба да се налази у истој средној близини улазних врата, како би могао боље да обавља своју дужност. Ово право везано је само за фактично обављање настојничке дужности. Члан II Одлуке о служби настојника зграда изричито каже у вези с тим: „Престанак настојничке дужности повлачи са собом и престанак права на настојнички стан“. Сем тога, Одлука забрањује настојницима држање потставара. Упоштење ове забране у Одлуци било је неопходно да би се омогућило правилно функционисање настојничке службе. Према томе, неће више бити могуће да се једно лице прихвати настојничке дужности само да би добило стан, јер ће истовремено помету те дужности аутоматски губити и право на стан, те ће без долета моћи бити поседује. Да не би било компликоване на које се указивају у ставовима у којима има потставара, настојничка је забрањено да их држе.

Прво на огрев и на осветљење настојничка зграда је ограничено. Наиме, настојник има право на бесплатан огрев у износу од две тоне годишње и то у зградама од десет и више станова, а на једну и по тону у мањим зградама. Њему припада бесплатан осветљење и то 8 киловата месечно у надземним и светлини становима, а 12 киловата у мрачним становима.

Од оваког отварања улазних врата (каније) настојник има право на награду од 2 динара до повоља од 4 динара после повоља, без обзира на број лица која том приликом уђу, односно повољу.

Настојник има слободно време намеђу 16 и 20 часова. Кућевласник је дужан да настојника снабде свим потребним материјалом за вршење потребних оправки као и за одржавање чиistoће.

Док поменутом народном одлуком, углавном, права настојника зграда, Одлука о служби настојника зграда, донета од Народnog одбора града Београда, прописује њихове дужности. Једна од најважнијих дужности настојника јесте да се стара о одржавању и исправном стану зграде уопште, а посебно водоводних и канализационих уређаја, електричних уређаја и централног грејања (тамо где оно постоји), те да према својим стручним квалификацијама врши бесплатно све ситније исправке на овим уређајима, па и ситније исправке у становима, уколико квар није настао кривцом станара. О великим кваровима настојник је дужан да одмах обавести власника зграде или његовог заступника, и да се стара да оправке буду на време и уредно извршене. Одржавање чиistoће у згради је такође дужност настојника. Он мора да се бриње о чистоћи и да чисти стеновиште и просторије које употребава више станара као и да чисти тротоар испред зграде, ако у истој згради има локала (уколико има локала чистиће тротоар прелазни на користиока локала). Степениште се мора чистити једном дневно а прага, у летњим месецима једномпут, а зими двапут недељно. Његова је дужност да се стара о сигурности станова, да се бриње о ватрогасници и другим уређајима који служе одржавању и сигурности зграде, да улазна врата у станове буду солидно обезбедена и да се улазна врата зграде (каније) заклањачају и откључавају у одређено време. Настојник је дужан да води рачуна о кућном реду, и да надлежном рејонском одбору пријављује она лица која се окрећу о пронасе кућног реда.

Одлука о служби настојника зграда предвиђа и извесне нове обавезе за настојнике, које нису биле предвиђене ранијим Правиликом. Познато је да је услед рушења извршених током рата, још увек станбени фонд мањи него што је био пре рата, и да је доста тежко извршити делатност да се интензивније него што је раније било. У исто време број становника повећао се за 150 хиљада. Услед тога, припадни број лица дуже времена чека да им се додели стан. Дешавају се случајеви и самовласност узимања у празне или недовољно искоришћене станове. Закон о становима забрањује бесправно уселење а Одлука о служби настојника зграда обавезује настојника да спречава свако уселење без дозволе издате од надлежног органа. У случају потребе, он је дужан да тражи

хитну интервенцију органа унутрашњих послова. О свим случајевима где су се поједини лица на већ бесправно уселила настојник је дужан да извести надлежни станбени отсек. Он је дужан такође да извештава станбене органе о станарима који држе недовољно искоришћене просторије.

У државним зградама настојници су дужни да сарађују са кућним управитељима и да им помажу у погледу чувања зграда, инвентара и наплате закупнине. Исто тако они су дужни да сарађују са кућним саветима, нарочито у погледу одржавања чистоће и спровођења кућног реда. У случају неуредног вршења настојничке дужности, кућни савет може предложити да се таквом настојнику одузме настојничка дозвола.

Уредбом о пријављивању боравка, коју је донела Савезна влада, регулисано је пријављивање и одјављивање у градовима и местима. Настојник који држи списак сталних и привремених станара, дужан је да контролише да ли су сва лица уредно пријављена, те да не пријављена лица пријављује надлежним органима.

Одлука о служби настојника зграда, као и поменута Уредба Савезне владе, предвиђају и казне за повреду њихових прописа. Разуме се да се самим казним мерама не може обезбедити правилно функционисање настојничке службе, која је ипак врло корисна. Потребно је да се радом настојника у већој мери позабаве сами станари, у првом реду кућни савети, а с друге стране, пред основним организацијама Народnog фронта и синдикалним организацијама стоји задатак да својим радом са настојницима допринесу да они правилно обављају своје дужности и да им у томе пружи путу помоћ, како би и они дали што већи допринос у општем напорима за изградњу социјализма.

Тех. ЈАНИЋ

Народне власти откриле су групу опасних шпекуланата

Народне власти откриле су групу опасних шпекуланата

Насловно је писано о случају у Загребу једној банци шпекуланата, која је трговала тактицама за гарантовано снабдевање, па на тај начин и самим гарантованим снабдевањем. Ова пракса показује да још има у нашој средини недостојних људи, који у незаљивљивој жељи да себи омогуће што удобнији живот, наносе штету народној социјалистичкој привреди. То су разни криминални елементи из редова наредника, пројанских трговата и осталих отпадника од правог радног света.

Из Београдскa хроника забележила је другом изолованим припадцима године два тежка случаја кривичног дела овог врсте. Стеван Самарин, бивши службеник Инспекције рада Народnog одбора Трећег рејона, користећи небудност одговорних органа кроа је већ употребљаван такнице гарантованог снабдевања, које су чувале у једној необезбеденој соби Народnog одбора тога рејона. Он је потом ове такнице продавао месарима Сили Кисићу, Жарку Костићу, Милану Протићу, Новку Њековићу и Јовану Мишићу, који су, покривајући се овим, једном већ употребљеним такницама, користили прилику да пролазе на црној берзи преко 3.000 килограма меса гарантованог снабдевања и то по цени од 100 до 150 динара, постојећим прином велику недовољно добит. Због оваког свог рада они су предати Народном суду и осуђени.

Крајем октобра месеца прошле године органи Одељења унутрашњих послова ИНО-а похватили су и другу групу криминалаца сличне врсте, који су се бавили сличним послом. И овога пута то су остали онига друштва, лакомог за уживање и обест, које није видело ништа осим својих себиличних интереса. Ђорђе Ракић је бивши трговачки пуштиник. Он после ослобођења није ништа радио, већ је живео од шпекулације, све до хапшења. Анка Ковачевић, домаћица, жена бившег официра бивше југословенске војске, већ је 1946 године била осуђивана за шпекулације. Ваза Ракић, пре рата је био трговачки помоћник, а после ослобођења запослио се у предузеће „Лабезад“, па када се ово предузеће расформирало, прешао је за пословоју продавања за друге Шестог рејона, у коме је својству и ухапшен. Милан Терзић, пре рата и за време окупације радио је као трговачки помоћник код разних трговца, а по ослобођењу заузео је место у „Гратекса“ где је и ухапшен. Димитрије Терзић, пре рата је био трговачки помоћник, а за време окупације отворио је своју трговачку радњу текстилом у Београду и радио је све до 1947 године, када му је радња одузета. После извесног времена запослио се у Главној војној болници, где је и ухапшен. Милодрa Зеленовић, такође бивши трговачки помоћник, запослио се 1946 године код „Гратекса“, одакле је ускоро отпуштен, а тада се запослио као помоћни инсталатер Градевинског предузећа Трећег рејона. Милан Пантелић, исто је тако био трговачки помоћник и 1946 године запослио се код „Гратекса“. И, најзад, Петар Клајић, кројач, који се не бави кројачким послом, допуштава ову групу људи који су сматрали да је шпекулација најоносније занимање.

Милан Пантелић био је и раније пословоја једне „Гратексове“ продавнице, а приликом ликвидације те продавнице он је утајио такнице које је добијао за продати текстил. Касније их је продао Зеленовићу, који их је, даље, пре-продом Ђорђу Ракићу по цени од 8 до 14 динара по комаду. Један део такница Ракић је купио од ухапшеног Клајића.

Овим, једном већ употребљеним такницама, Ракић је купио текстил од Ракића, Терзића и Терзица, плаћајући им 50 динара по метру више од цене предвиђене за гарантовано снабдевање. Ову разлику су тројица шпекуланата задржавали за себе. Овако ку-

пљени текстил Ракић је делимично сам, а делимично преко Анке Ковачевић, продавао по црноберзанским ценама разним лицима. На тај начин је већа количина текстила из Фонда гарантованог снабдевања отишла на црну берзу, а Анка Ковачевић, Ракић, Терзић и остали допљак су до велике и незаслужене добити.

И у овом случају правда се показала достигнутом. Ови криминални елементи ускоро је пред Народним судом пола гати рачуна о свом штеточном раду.

Међутим, несумњиво је да укључивањем ових људи из наше средине не треба да се заврши ова ствар. Отсуство сваке контроле или недовољна контрола, а исто тако сама манипулација употребљеним такницама и бонорима за гарантовано снабдевање, омогућили су овим криминалним елементима да нашој земљи нанесу штету ванштној социјалистичкој својини и да делимично поремете нормално функционисање наше трговине. Тога ради, потребно је предузимати мере које ће омогућити овакве криминале радње. Пре свега, треба извршити ревизију материјалисања већ употребљених такницама из карата за снабдевање и увести такав систем који ће омогућити сличне машинације. Искрене такнице треба пребројавати и комисијски уништавати, а про тога их треба чувати на месту које није приступачно непознатим лицима. Најзад, треба појачати будност у нашем привредном, првенствено трговачком апарату. Треба се заштитити будућношћу од шпекулацијских елемената и од свих несигурних лица која се налазе на местима одакле се може наносити штета нашој социјалистичкој имовини.

То је дужност првенствено надлежних оперативних руковођилаца. Али не само њих. Сви наши радни људи треба да воде рачуна о таквим штеточницима и лупшким елементима и да помогну народним властима у напорима да их учине безбедним.

Велика потреба за радним снагом у Градском саобраћајном предузећу

Најважнији проблем који се поставља сада пред руководство Градског саобраћајног предузећа је питање кадрова. Недостатак кондуктера у свакодневном покретном трасном парку посебан је проблем чијем се решењу већ приступа.

Постоје три групе на које је подељено људство Градског саобраћајног предузећа. Две имају осмочасовно радно време, од којих једна ради пре подне, а друга после подне, док трећа група, допунска, попуњава празна места по трамвајима у времену од 21 до 24 часа или у поподневном времену до 16 часова. Због тога трећа група има двократно радно време од укупно седам часова.

Та интересантна организација, која је двадесет часова свакодневно у покрету, треба да би да пружу после осмочасовног дневног рада потребан олтмог службеницима и да им обезбеди слободан дан у недељу. Али за сада, услед недостатка људства, углавном кондуктера, рад службеника у

Градском саобраћају доста је напоран. Пуну формацију градског саобраћајног саобраћаја је недостаје 94 кондуктера. Због тога су службеници градског саобраћаја често превапослени. Често се догађа да кондуктери раде по две смене, по 16 часова.

Често је Управа Градског саобраћаја приморана да даје возаче — кондуктере, после завршеног радног времена, на прекоремени кондуктерски рад. Пружни надзорници и технички надзорници такође раде често као кондуктери у ванредном времену, или у свом слободном дану.

Иако поједини кондуктери пристају да раде и по две смене, као што је то сада био често случај, ипак се на томе не може остати, већ је потребно у потпуности решити питање кадрова, попутити сва места у градском саобраћајном раду. Тај проблем тражи ишн брже решење, ако се узме у обзир развој градског саобраћаја, који ће у току ове године достићи јачи шире размере.

Пошто су службеници, за овај прекомерени рад, добио награђени, ипак, то представља знатан напор и ствара преморе код службеника.

Сем плате, службеници Градског саобраћаја имају додатну плату, примају и месечни додатак који се даје због личних заслуга и новчану компензацију од 200 динара. Месечни додатак додељује се службеницима за њихово залагање, чување кола и правилан однос према публици.

Поред месечног, службеницима се даје и дневни додатак од 15 до 25 динара Висина овог додатка одређује се комисијом која посматра њихову општељивост на пословоју дужности. На пример, на двојничкој и тројничкој, где је рад тежећи, дневни додатак износиће 25 динара. На једничкој где је рад мање тежећи, додаток ће бити 20 динара, а на онима које су најмање општељиве, као на тројничкој, додатак ће бити 15 динара.

Службеницима ће примати сваке треће године униформу, која је добијати бесплатно, без бова и такница. Уколико се уопште није променио, подељује се и двојничкој и тројничкој, где је рад тежећи, ани уз повнучану наплату.

У овој години Градско саобраћајно предузеће отвара и своје јасле за децу својих службеника, чиме ће се делимично исхрана, негда док су им родитељи на дужности. Курсеви, који ће ускоро отпочети са радом при Градском саобраћајном предузећу, доприносиће потпуном решењу проблема кондуктера. Курсеви ће трајати по 15 дана, а курсисти ће примати плату од 2.500 динара за време трајања курса. Такође ће им бити омогућена исхрана у мензи предузећа. После завршеног курса, плата младих кондуктера биће од 2.800 до 3.400 динара.

О пребацивању службеника, нарочито оних који раде ноћу, а станују по периферији Београда, бриње се сама управа предузећа. У ноћним часовима, док Београд спава, посебно трамвајни одводе особе које је завршило своју ноћну службу и доводе оне који треба да напусте, у раним јутарним часовима, на своју дужност.

Младим кондуктерима, курсистима који буду завршили курс, биће омогућена, после годишња дана проведених на дужности кондуктера, слештиа лиценција и усавршавање на вишим курсевима као кондуктерским, возачским, шоферским, машиничарским и другима.

Пред старт смучара „Железничара“

Прве смучарске утакмице у Београду

Смучари спортског друштва Железничар искористили су први снег у Београду одржавши утакмице за првенство свога друштва. Такмичења су одржана на падинама Боровог Врда; учествовало је 13 такмичара.

У трци на 16 км. учествовала су четири такмичара. Стазу трасирали на 8 км. такмичари су прелазили два пута. Најбоље време је постигао Ђорђе Ђорђевић који је ову стазу прешао за 1 сат 3 минута и 4/10. Другопласирани је Живко Раденковић са 1:03,50 часа; Палић и Уранкар су прешли свега половину стазе и одустали од даљег такмичења.

Јуниори су трчали 8 км, односно возили су свега једанпут тра сирачу стазу. Стартовало је 9 јуниора. Првенство друштва је освојио Ђура Палић са временом од 31,04 мин. За њим су Маријан Живковић 33:50, Андреј Јанша 34:22, Павле Илић и Мирослав Ђорђевић.

Прве смучарске утакмице у Београду указале су на низ недостатака. На првом месту, Спортско друштво Железничара није спровело потребну агитацију. Тако се десило да је на овим такмичењима,

која су као првенствена требало да имају далеко већи број учесника, стартовало свега четири такмичара. У односу на број чланова друштва, као и да се на време могла обезбедити потребна опрема такмичарима, утакмице су подбациле.

Од четири сениора, који су стартовали, на циљ су стигла само двојица. Два такмичара су одустала од даљег такмичења и то један зато што није имао довољно тренинга а други зато што му опрема није била у реду. Случај довољно јасно указује колико је Железничар изишао неспреман.

Чланови нису имали тренинга, што је неопходно за успех смучара, а затим ни руководство није довољно извршило све припреме да би такмичења што боље успела. Случај такмичара који се жално „да му је 14 пута спао вез на стази“ само је доказ немарности такмичара који пред првенство нису чак ни своју опрему довели у ред.

Ни број јуниора није био задовољавајући. Код њих се могла приметити уједначеност снага. Сем првопласираног остали такмичари су стизали један за дру-

гим у размаку од један до два минута просечно.

Ма да су утакмице имале карактер првенства друштва, на такмичењима се није појавила ни једна смучарка. Тешко је веровати да Железничар није могао ни једну смучарку извести на старт. Уколико пре што су на недавном, пет наестодневном течају на Копаонику, баш из Железничара учествовале две чланице. Дакле, још један пропуст управе.

Наполетку, и сама организација такмичења је донекле подбацила. Такмичења је организовао и спровео само један човек. Био је то, додуше, руководилац смучарске секције Линкеш, али је он био једини на старту и циљу. Стазу је, уз помоћ самих такмичара, врло добро трасирао и маркирао, али је имао свега једну контролну станицу. Сигурно је да је смучарска секција могла да доведе већи број функционера на првенство друштва.

Износевши случај Железничара желимо да подвучемо добру страну што се ипак нашло бар једно друштво које је одржало своје утакмице.

ШАХ Глигорић и Пирц југословенски прваци

Четврти шаховски шампионат Југославије после борбе од близу месец дана завршен је заједничком победом интернационалног мајстора Светозара Глигорића и велемајстора Весје Пирца, а досадашњи трооструки првак ФНРЈ др Петар Трифуновић морао се овога пута да задовољи трећим местом. Успех Глигорића и Пирца је заслужен и реалан, јер су од европских играча били у такмичење унели највише борбености и залагања. Изгочито је значајан, а и поучан пример Глигорића, који је после слабог старта наставио турнир још већом енергијом и избио на прво место.

На прва два шампионата ФНРЈ у Новом Саду 1945 и у Загребу 1946 год., првенство је освојио Трифуновић, оба пута пред Глигорићем. На трећем шампионату, одиграном у Љубљани 1947 год., Глигорић стиже Трифуновића и дели са њиме титулу првака. Међутим овога пута Глигорић је добио првенство у заједници са Пирцом, и према томе је променио партнера.

Тројица главних фаворита, прошлогодишњи прваци Трифуновић и Глигорић као и велемајстор Пирц, са тешком муком су избијали на чело табеле. Уопште ток турнира је окарактерисан чињеницом да ниједан такмичар није успео да се дуже времена одржи у вођству. Тек на крају су се Глигорић, Пирц, Трифуновић и Рабар дефинитивно одвојили од осталих. Неизвесност који ће од ове четворце доћи до титуле новог првака учинила је, да је интересовање на крају турнира постигло своју кулминацију, пошто је тек последње коло имало да донесе коначну одлуку.

Већ пре почетка последњег кола присизаје се маса љубитеља шаха пред Уметнички павиљон, где је одржано такмичење. Прекло две хиљаде посматрача са напетом пажњом прагматички су ток узбуђене борбе за прво место, а у првом реду решавајуће партије Глигорић — Рабар и Пирц — Јанковић. Обе партије су готово једнакомерно завршене нерешеним резултатом, и тако су Глигорић и Пирц са једнаким бројем бодова победницама треба да влада апсолутни мир. Публика није могла да се уздржи, а да нове шаховске правке Југославије не поздраве бурним и дуготрајним аплаузом.

Четврти шампионат дао је и два нова мајстора, Срећка Недељковића и Драгослава Андрића, који су испунили потребну норму за постизање мај-

сторске титуле. Мајсторски кандидати Удовчић и Фудерер постигли су други свој „бал“, тако да им за освајање мајсторске титуле остаје да на следећим утакмицама начине још два бала.

Најуспешније су своје противнике савлађивали Глигорић и Пирц, од којих први има једанаест победа, а други десет. Рабар са 11 ревија чини рекорд у нерешеним партијама. Највећи број изгубљених партија имају Шабар и Хорват, који су претрпели по 11 пораза. Занимљиво је да се једнакост јавља како у највећем броју победа, тако и у реми-партијама и у поразима.

У турирској сали пред крај такмичења изложене су фотографије раније приказана развоја шаха у нашој земљи.

На завршној свечаној претседничкој Шаховског савеза Југославије Драгиша Ивановић подвукао је успех шампионата, на коме је показана висока квалитетна игра и на коме су примењене теоријске новоти. Млади играчи нагло напредују и ступају у редове првих шахиста Југославије. Ми можемо бити поносни на снажни расвој шаха у социјалистичкој Југославији. После претседника Савеза Ивановића говорно је велемајстор Пирц и истакло да је за успех у сваком послу битији услов рад. За напредак у некој уметности талент доприноси можда неких 25 од сто, а рад 75 од сто. Пример за то је Богвинић, који је кроз дуги низ година планским радом на усавршавању дошао до титуле светског првака. Шампионат је показао да југословенска шаховска омладина узлаже труда да би постигла што виши степен у овој грани уметности. Интернационални мајстор Глигорић је у своме говору указао на значај успеха мајстора Рабара на шампионату, који је заузео четврто место. Да досад Рабар није на шампионатима боље пролазио, узрок су психолошки моменти Ту је била и неумешност да се издржи пораз. Неуспех у некој партији не треба да депримира првак шаховског борца. Рабар је вредно радио даље на свом шаховском усавршавању, а пошло му је за руком и да уклони непожељне психолошке моменте из своје игре.

У вези са закључењем шампионата одржан је брзотезни турнир са 16 учесника. Победу је извојевао нови мајстор Срећко Недељковић. Тиме су завршене шаховске борбе у Београду, које су с највећим интересовањем праћене у целој земљи.

Нове књиге

Машо Павићевић: Идеслошко — политички и културно — просветни рад Јединствених синдиката, Издање „Рад“, ћирилицом и латиницом, стр. 38, цена 5 динара.

инж. Велимир Божић: Радионичка мјерила, издање „Рад“, ћирилицом и латиницом, стр. 78, цена 11 динара.

Веница Перко: Метална индустрија, издање „Рад“, ћирилицом и латиницом, стр. 59, цена 8 динара.

арх. Ђорђе Јанковић: Фасада, издање „Рад“, ћирилицом и латиницом, стр. 59, цена 10 динара.

инж. Ђорђе Благојевић: Чауре лежњашта, издање „Рад“, ћирилицом и латиницом, стр. 112, цена 12 динара.

инж. Милутин Јокиновић: Бране, издање „Рад“, ћирилицом и латиницом, стр. 60, цена 9,50 динара.

Богољуб Белић: Сталарство, издање „Рад“, ћирилицом и латиницом, стр. 72, цена 9 динара.

инж. Милан Влаковић: Основи брањарства, издање „Рад“, ћирилицом и латиницом, стр. 119, цена 17 динара.

Ђуро Салај: Извештај Централног одбора Јединствених синдиката Југославије, издање „Рад“, ћирилицом и латиницом, стр. 75, цена 6 динара.

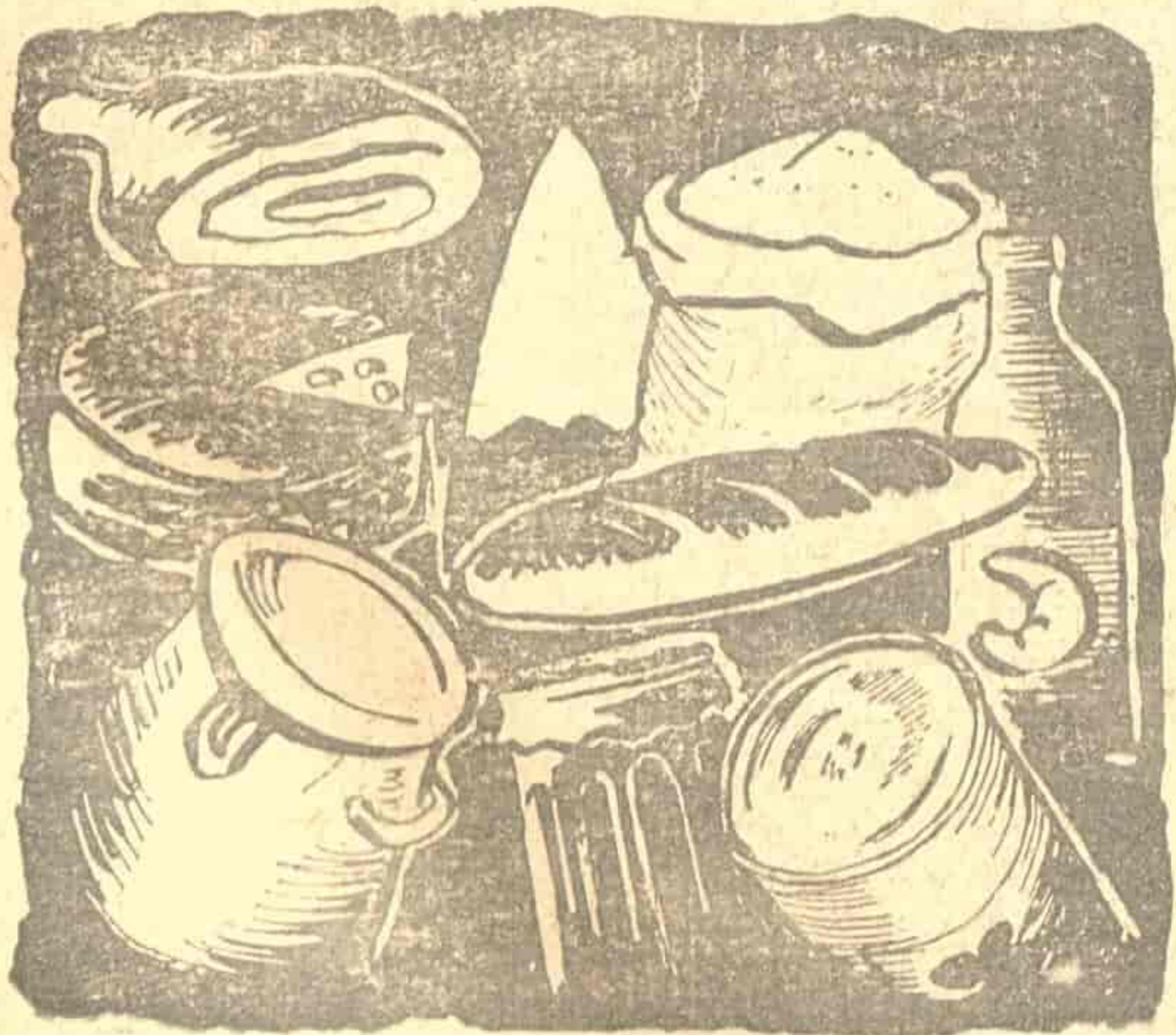
Резолуције Првог конгреса ЈСЛ, издање „Рад“, ћирилицом и латиницом, стр. 22, цена 7 динара.

Статут Савеза синдиката Југославије, издање „Рад“, ћирилицом и латиницом, стр. 22, цена 3,50 динара.

Извршни одбор VII рејона Повереништво за трговину и снабдевање

Војводе Мишића 37
Телефон 50-700 — 50-525 — 50-527 — 50-530
Основао је следећа предузећа:

ПОД УПРАВОМ ЗА СНАБДЕВАЊЕ
ВОЈВОДЕ МИШИЋА 37

ПРЕДУЗЕЋЕ ЗА КОЛОНИЈАЛ
VII РЕЈОНА

Радничка улица тел. 55-037

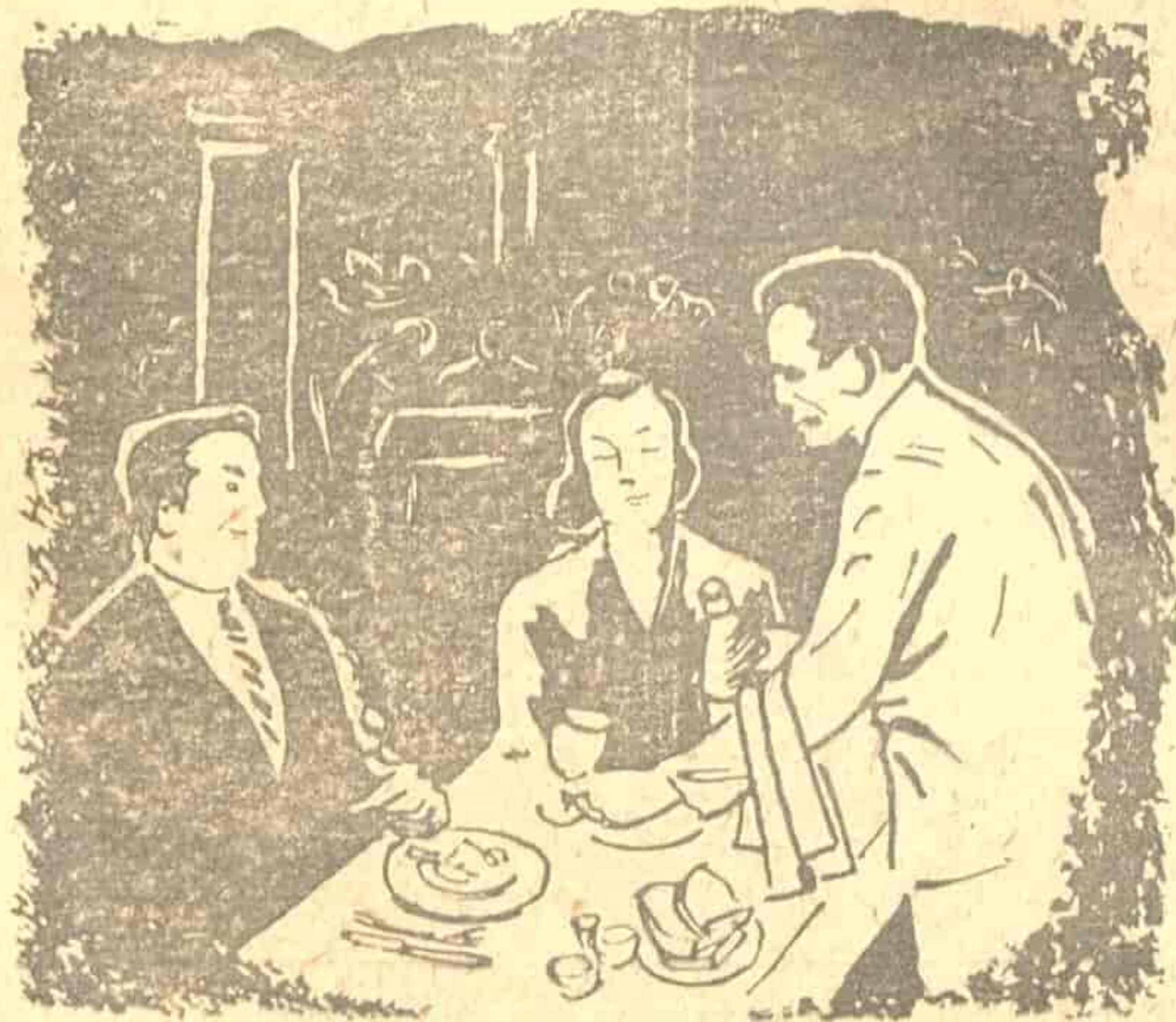
ПРЕДУЗЕЋЕ ЗА ХЛЕБ
И МЛЕКО
VII РЕЈОНА

Радничка улица бр. 76 тел. 55-086

ПРЕДУЗЕЋЕ ЗА МЕСО
И МАСНОЋУ
VII РЕЈОНА

Радничка улица бр. 84

ПОД УПРАВОМ ДРУШТВЕНЕ ИСХРАНЕ
ВОЈВОДЕ МИШИЋА 37

ПРЕДУЗЕЋЕ ЗА ДРУШТВЕНУ
ИСХРАНУ
VII РЕЈОНА

Војводе Мишића бр. 1, тел. 50-827

ПРЕДУЗЕЋЕ ЗА УГОСТИТЕЉ-
СТВО

Војводе Мишића бр. 11 тел. 50-948

Градском саобраћајном предузећу

БЕОГРАД

потребно је више
Ш О Ф Е Р А
кондуктера
механичара
и жена - чистачица

Исхрана и стан за самце-ице обезбеђена, а за саобраћајно особље и униформа.

За остале услове обратити се персоналном отсеку — Болеслава Бјерута бр. 41 или на телефон 29-854.

Из дирекције Градског саобраћајног предузећа С. број 1300/49

„ГРАДАЦ“

ГРАДСКО ТРГОВАЧКО ПРЕДУЗЕЋЕ

Врши снабдевање града оревом
и пољопривредним
производи ма

Телефон број 119 ЧАЧАК —
Телеграм: „ГРАДАЦ“
Тек. рач. код Комуналне банке
Чачак број 17-1-632-000

